

elektronická KAPITÁNSKÁ POŠTA

metodický a informační zpravodaj HKVS

číslo 81, prosinec 2023

Aktuálně:

Zpráva HKVS o činnosti 2020–2023

Řízení rizika – sdílení chyby

Metodika:

Plavecký způsob prsa – jak začít?

Sestry a bratři,

je prosinec a toto je po deseti letech první úvodník, který nepíše Cedník. Dostalo se mi cti stát se novou hlavní kapitánkou, a tudíž na této stránce s Vámi budu setkávat já. Na začátku bych ráda vyjádřila obrovskou vděčnost za deset let práce dosavadního hlavního kapitána Cedníka a jeho neocenitelný přínos pro vodní skauty v mnoha oblastech, ať se již jedná o jeho práci v Kapitanátu samotném, při jednáních Náčelnictva, lektorování na kurzech, tvorbě příručky a mnoha dalších. Děkujeme mu za jeho zápal, energii a inspiraci, kterou nám všem předával a doufáme, že nadále zůstane aktivním.

Spolu s ním odchází také po deseti letech z řad Kapitanátu i Kulda. Za její práci, zejména v oblasti programu, desetileté vedení Kapitánské pošty, vzdělávání a mnoho dalších aktivit jí patří velký dík. Kdo ví, jestli by bez ní Kapitánská pošta v této podobě stále

pravidelně vycházela. Kulda nadále bude zastávat pozici šéfredaktorky, za což jí upřímně děkuji!

Nový Kapitanát je plný očekávání a nadšení pro nové výzvy a příležitosti, které před námi leží. Doufám, že společně budeme udržovat a posilovat existující společenství vodních skautů. Věřím, že každý z nás může přinést do tohoto společenství něco, co nás posune, a že budeme schopni uchopit příležitosti, které se kolem nás naskytanou. Samozřejmě to všechno nezvládneme sami, takže se zároveň na všechny obracím s prosbou o pomoc, přispějte svými nápady a energií k tomu, abychom společně vytvořili ještě silnější a živější vodní skautskou komunitu. Týká se to například tvorby kurzů a jejich realizace, příspěvků do Kapitánské pošty nebo z větších soust organizace Navigamu. Stále ještě nám chybí hlavní organizátor.

Před námi se rovněž rýsuje doba krajských sněmů a následně valného sněmu v březnu příštího roku v Olomouci. Je to příležitost pro nás všechny ovlivnit směřování naší organizace na další léta. Věřím, že delegáti budou moudře volit a navážeme na již téměř minulé období správným způsobem.

Ve chvíli, kdy dopisuji tento úvodník, tak sníh, který zahalil na několik dní i Prahu, již pomalu taje. Třeba se ještě okolo Vánoc pošťestí a povede se vyrazit s bližními na běžky nebo sáňkovat, pokud jste to ještě nestihli. A pokud ne, tak snad půjde tající sníh využít na nějakou (poklidnou) vánoční vodu s cukrovím a horkým čajem.

Pokojné adventní a sváteční dny.

ELIŠKA EBELOVÁ – ŠIŠULE

Zprávy z HKVS 3

Zpráva HKVS o činnosti 2020–2023 8

Řízení rizika – sdílení chyby 17

Plavecký způsob prsa – jak začít? 19

ZPRÁVY Z HKVS

POSLEDNÍ JEDNÁNÍ KONČÍCÍHO KAPITANÁTU, VOLBY

Kapitanát ve složení Cedník, Kulda, Hvězdář, Šišule, Decibel a Škvrně se naposledy sešel 25. října. Posléze jsme na online setkání 1. listopadu se zájemci o kandidaturu debatovali o fungování Kapitanátu. Výsledek voleb, a tedy i rozhodnutí zájemců o kandidaturu a jejich případné zvolení, už všichni znáte.

Byl zvolen nový Kapitanát vodních skautů ve složení Eliška Ebelová (Šišule) jako hlavní kapitánka, Lukáš Bíca (Šotek) jako zástupce. Dále v HKVS pokračují přístavní Jan Fischer (Hvězdář), Klára Klinderová (Škvrně), Matyáš Ebel (Decibel) a nově se přidala Lucie Fuka Kolářová (Lůča).

VOLEBNÍ SRAZ VS - ÚSTŘEDNÍ SRAZ KAPITÁNŮ

Proběhl úspěšný volební sraz VS v Táboře. Kromě voleb nového HKVS byly v programu srazu také vzdělávací části – Sebehodnocení oddílů v praxi, Mentoring jako přirozená věc ve skautingu, I kapitán po krk ve vodě může vyhořet či se pod ním může prolomit led... (Psychohygienu 2.0), Roveři nad zlato, Sexuální výchova v oddíle nebo sdílecí program

na sdílení zkušeností. Účastníci mohli poznat na doprovodných programech město Tábor a společně si zatančit na plese. I takový může být sraz a my budeme rádi, pojedete-li příště také. Kde bude? Čtete níže ve zprávách z HKVS.

NOVÝ KAPITANÁT, PRVNÍ SETKÁNÍ A PŘEDÁVÁNÍ AGENDY

Nově zvolený HKVS ve složení Šišule, Šotek, Hvězdář, Škvrně (na jednání online), Decibel a Lůča se

poprvé sešel 12. listopadu. Probrali jsme agendu HKVS, nápady a přerozdělili části mezi nové členy. Předávání agendy od končících členů HKVS bude probíhat postupně, první předávací schůzka již proběhla v příjemném duchu v posledním listopadovém týdnu.

Cedník se také zúčastnil části prosincového jednání Náčelnictva, kde představil novou hlavní kapitánku. Součástí jednání bylo i finální schválení nového statutu ZVoJ Hlavní přístav a nového Řádu vodních skautů, kde byl Cedník jako předkladatel (viz zprávy z HKVS v Kapitánské poště 10/2023). Také jsme všem zúčastněným představili činnost vodních skautů v celé její šíři při představování ZvoJ Hlavní přístav VS (dříve

Kapitanát vodních skautů). Náčelnictvo poté Cedníkovi za jeho desetiletou práci poděkovalo.

Aktuálně chystáme tradiční vánoční setkání na Tortuze 8. 12. 2023, kde se setkají nositelé řádu Stříbrného bobra, HKVS, krajští kapitáni i vzdělavatelé. Případné důležité výsledky z tohoto setkání přineseme v dalším čísle.

PODĚKOVÁNÍ

Se zvolením nového kapitanátu ukončil Cedník svou 10letou činnost ve funkci Kapitána vodních skautů. Je na místě mu poděkovat za dlouholetou práci, zastupování sítě VS dotvniť i navenek

organizace, akce, projekty, vzdělávací akce, Kapitánskou příručku a všechna jednání nejen v Kapitanátu, ale i v Náčelnictvu, čemuž věnoval stovky hodin času. Výčet toho, co vodnímu skautingu svou bezmeznou prací přinesl, by byl ohromný. Mnohokrát děkujeme, předpokládáme, za všechny vodní skauty.

Nelze opomenout Kuldu, která v kapitanátu působila po boku Cedníka také 10 let, dvě období jako zástupkyně hlavního kapitána, posléze jako přístavná, a je za ní nespočet akcí, projektů, výchovných materiálů a vzdělávacích kurzů. Obdobně i u Kuldy by výčet

za ohromnou odvedenou práci byl dlouhý. Kuldo, děkujeme.

Cedníku, Kuldo, za vodní skauty si velmi vážíme všech vašich aktivit a těšíme se nadále na setkávání na akcích.

JARNÍ SRAZ VS

Příští sraz VS se bude konat v Českém Vrbném v areálu Lídy Polesné. Rezervujte si termín **17.–19. 5. 2024**. Hlavním programem budou aktivity na slalomovém kanále, ale bude dostatek i aktivit mimo něj, ať už se bude jednat o diskuzi, setkávání nebo vzdělávací programy.

PODZIMNÍ SRAZ VS

Na podzimní sraz VS se můžete těšit do Hradce Králové **8.–10. 11. 2024**.

NAVIGAMUS 2025

Stále hledáme pořadatele Navigamu 2025! Bez pořadatele a týmu se tato akce nemůže konat, a to by po jubilejních deseti ročnících byla velká škoda. Pokud uvažujete i o pozici v týmu, ať již konkrétní nebo ve prostě jen chcete zapojit, určitě se nám také neváhejte ozvat.

HKVS

● **AUTOR FOTO.: MARTIN JIRÁNEK – REX**

VODÁCKÉ DESETIKORUNY K 5. PROSINCI 2023

Největší novinkou z června tohoto roku beze sporu je, že Náčelnictvo Junáka rozhodlo o sjednocení výše členského příspěvku pro ústřední úroveň, tj. každý člen bude odvádět stejně bez ohledu na benefity, které využívá. Mezi tyto benefity byla zahrnuta i činnost HKVS, a tak:

Vodácké desetikoruny za rok 2024 nebudou poskytovat jednotlivé oddíly a přístavy, ale celý dar Kapitanátu poskytne podle počtu vodních skautů přímo Junák – český skaut.

Změna ušetří při stejném výtežku 300 emailů, 10 osobohodin práce a 200 listů potištěného papíru. Takže upřímně vítáme tento krok. Zároveň tím končí více než 30 let hmatatelného dokladu sounáležitosti vodních skautů a osobně bych byl nerad, aby se z ní stala jen zmínka v historii. Za připomenutí také stojí to, že byla v době svého vzniku částka, za kterou jste na promenádě

v Karlových Varech mohli koupit dva párky v rohlíku nebo 5 kopečků zmrzliny. Kolik by to bylo dnes? Pokud je desetikoruna kapka, tak vodní skauti společně dokážou udělat vlnu, která nás významně posune vpřed. Je proto namíste na srazech VS otevřít diskuzi, zda ekonomický potenciál sítě vodních skautů nenapřít nějakým novým směrem...

I v tomto roce se vodácké desetikoruny postaraly mimo jiné o to, že Kapitanát mohl zajišťovat výrobu lodí P550 a takeláží, pořádání přibližně deseti vzdělávacích akcí, podporovat Asociaci vodní turistiky a sportu a také zajišťovat předfinancování nákupů pro vodní skauty.

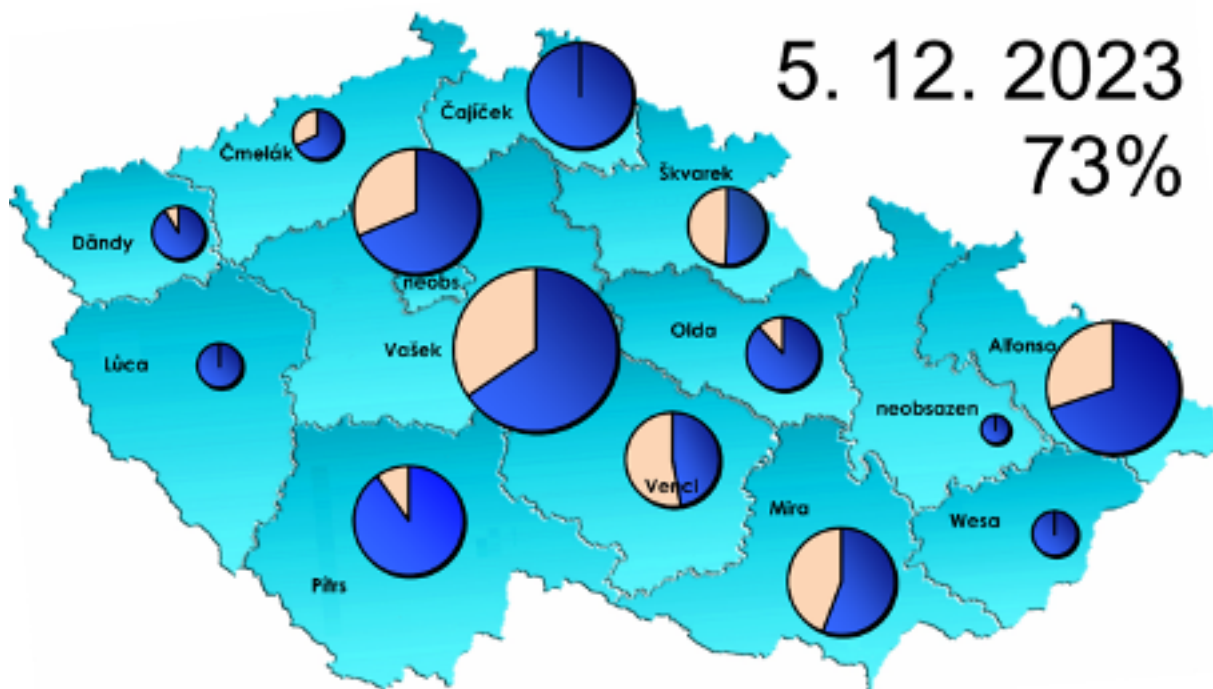
Přijímání darů za roky 2021–2023 stále aktivně probíhá a bude dobíhat i v roce 2024. Na 97 % darů z let 2020 a 2019 jsme pak právem hrdí, u zbylých 3 % známe důvody k nemožnosti poskytnutí daru. Věříme, že se dotáhneme na

tuto úroveň i za poslední 3 roky – výše zmiňovaná náročnost výběru desetikorunových darů je jasně patrná i na tomto vývoji, který je patrný za každé tři poslední roky...

Kompletní informace o vodáckých desetikorunách a jejich využití jsou na www.hkvs.cz/10kc. Příspěvky ve výši 10 Kč za registrovaného člena se posílají na transparentní účet KVS 2300183549/2010 pod variabilním symbolem 99YYXXXX, kde YY je rok a XXXXX je ev. číslo jednotky (pro rok 2023 to u jednotky ev. č. 114.05 bude var. symbol 992311405). V případě platby za více předchozích let je variabilní symbol 9900XXXX a ideálně roky uvést do zprávy příjemci. Příspěvky je možné zaplatit i hotově na srazech VS.

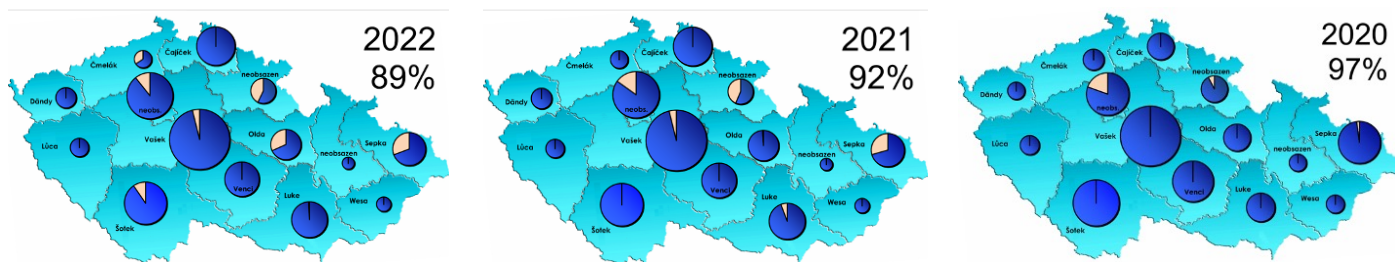
Za všechny „vodácké desetikoruny“ zaslané v duchu hesla „vodáci sobě“ děkujeme.

HVĚZDÁŘ

Stav zaplacených zvláštních příspěvků za poslední roky: kruhové grafy ukazují podíl přijatých darů oproti počtu registrovaných vodáků v kraji. Modré pole označuje vodáky, za které byly přijaty desetikoruny, vyschlé běžové jsou ti ostatní.

Stav zaplacených zvláštních příspěvků za poslední roky: kruhové grafy ukazují podíl přijatých darů oproti počtu registrovaných vodáků v kraji. Modré pole označuje vodáky, za které byly přijaty desetikoruny, vyschlé béžové jsou ti ostatní.

VODÁCKÉ DESETIKORUNY PŘIJATÉ V OBDOBÍ 1.2.2023 AŽ 5.12.2023:

ev. č.	Přístav/středisko	částka
112.02	středisko Dvojka Praha	560 Kč
112.99	středisko Arcus Praha	1 120 Kč
113.04	4. přístav Jana Nerudy Praha	2 450 Kč
116.06	středisko Vočko Praha	570 Kč
116.22	středisko Šipka Praha	1 320 Kč
214.02	přístav Poutníci Kolín	1 060 Kč
214.09	přístav Slanečci Kolín	990 Kč
216.08	přístav Neratovice	2 770 Kč
218.02	přístav Modrá flotila Nymburk	900 Kč
219.04	středisko Willi Líbeznice	480 Kč
21A.02	středisko Lesní Moudrost Dobřichovice	930 Kč
21A.07	přístav Dub Všenory	1 160 Kč
310.32	středisko Rožmberská růže Třeboň	300 Kč
311.04	středisko VAVÉHA České Budějovice	1 920 Kč
314.01	středisko Šipka Písek	630 Kč
317.13	přístav Třináctka Opařany	1 370 Kč
323.09	přístav Omaha Plzeň	1 780 Kč
412.11	přístav ORION Karlovy Vary	1 520 Kč
421.01	středisko Úsvit Děčín	350 Kč
425.03	středisko Louny	330 Kč
511.05	přístav Ralsko Mimoň	740 Kč
512.01	středisko Jablonec nad Nisou	1 040 Kč
513.07	přístav Flotila Liberec	770 Kč
513.10	přístav Maják Liberec	920 Kč
514.11	středisko Jestřáb Jilemnice	40 Kč
525.02	středisko Zvičina Dvůr Králové nad Labem	330 Kč
526.01	středisko K. Šimka Hradec Králové	900 Kč
532.07	přístav Sedmička Pardubice	1 020 Kč
532.12	středisko Polaris Pardubice	360 Kč
533.01	středisko Smrček Svitavy	460 Kč
534.03	středisko Javor Česká Třebová	850 Kč
534.05	středisko Vysoké Mýto	260 Kč
611.01	středisko Bobři Havlíčkův Brod	680 Kč
615.04	přístav Racek Žďár nad Sázavou	1 110 Kč
626.01	středisko Vyškov	850 Kč
627.03	přístav Neptun Znojmo	1 740 Kč
712.03	středisko Zdimíra Touška Olomouc	320 Kč
713.08	přístav Tamatea Vrbátky	340 Kč
722.01	středisko Psohlavci Uherské Hradiště	830 Kč
813.01	středisko Evžena Cedivody Karviná	450 Kč
815.01	přístav Černý čáp Opava	1 220 Kč
815.04	přístav Poseidon Opava	840 Kč

815.05	středisko Ostrá Hůrka Háj ve Slezsku	2 420 Kč
816.14	přístav Eskadra Ostrava	2 580 Kč
Z TOHO PLATBY ZA ROK 2022		
532.12	středisko Polaris Pardubice	360 Kč
116.22	středisko Šipka Praha	1 320 Kč
216.08	přístav Neratovice	1 340 Kč
21A.07	přístav Dub Všenory	360 Kč
112.02	středisko Dvojka Praha	90 Kč
815.05	středisko Ostrá Hůrka Háj ve Slezsku	910 Kč
816.14	přístav Eskadra Ostrava	1 240 Kč
712.03	středisko Zdimíra Touška Olomouc	170 Kč
813.01	středisko Evžena Cedivody Karviná	220 Kč
Z TOHO PLATBY ZA ROK 2022		
21A.07	přístav Dub Všenory	360 Kč
815.05	středisko Ostrá Hůrka Háj ve Slezsku	610 Kč

MOD^D/KRÉ STRÁNKY

Mod^d/kré stránky jsou vodácké přílohy dětských skautských časopisů – Světýlko a Skaut-Junák. Přílohou je dostávají všichni dětské odběratelé těchto časopisů, registrovaní v jednotkách registrovaných s označením „vodní“.

Pokud vaše děti přílohy časopisů nedostávají, překontrolujte v systému SkautIS, zda je Vaše jednotka označena jako „vodní“, a pokud ano, reklamujte věc v TDC, které pro HKVS zajišťuje distribuci Mod/krých stránek: tdc@skaut.cz.

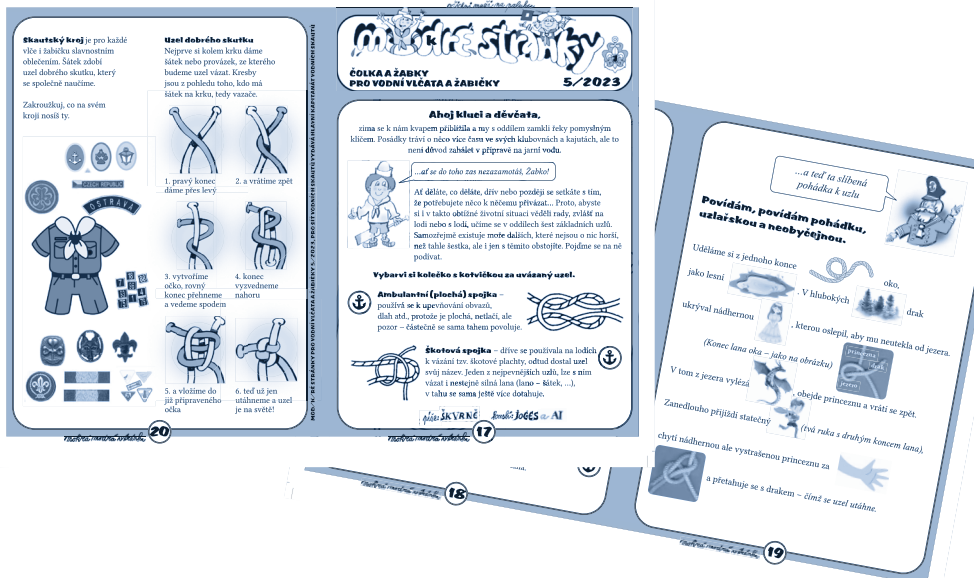
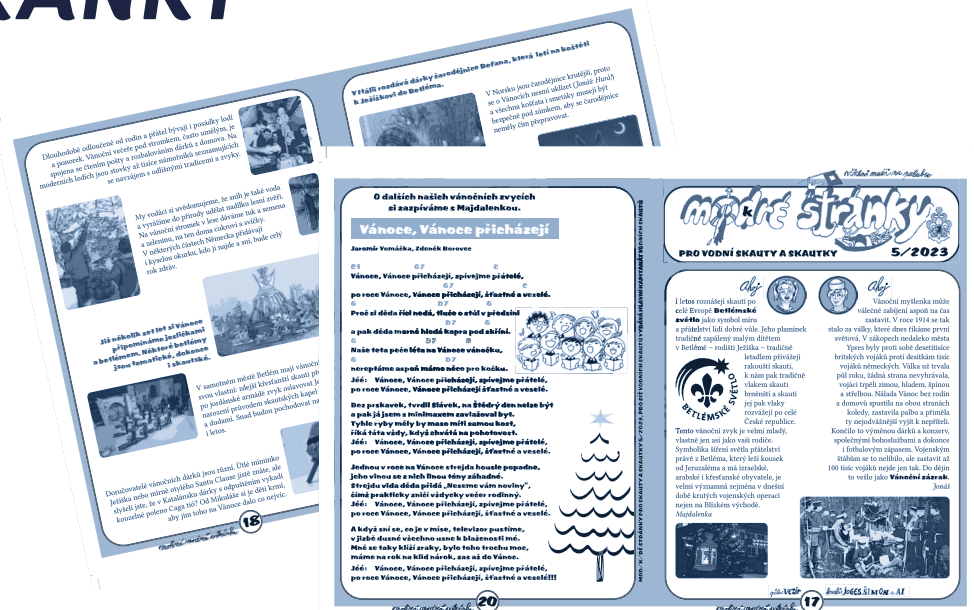
Všechna čísla najdete ke stažení na webu <https://vodni.skauting.cz/modkre-stranky>.

CO NAJDETE V PROSINCOVÉM ČÍSLE?

Pro vlčata a žabičky jsou připraveny základní uzly, které si mají uvázat, pohádka k dračí smyčce a také uzel dobrého skutku, který nosí většina na svém skautském šátku.

Skauti a skautky se dovědí o vánočních tradicích a Betlémském světle, které k nám každoročně přivážejí rakouští skauti a skautky.

ŠKVRNĚ A VEZÍR

ZPRÁVA HKVS O ČINNOSTI 2020–2023

HKVS pracoval v tomto složení přímo volených členů: David Svoboda (Cedník) – hlavní kapitán, Eliška Ebelová (Šišule) – zástupkyně hlavního kapitána, Jan Fischer (Hvězdář) – přístavný (hospodář), Jana Karaová (Kulda) – přístavná (vzdělávání, výchova, Kapitánská pošta), Matyáš Ebel (Decibel) – přístavný (organizační), Klára Klínderová (Škvrně) – přístavná (výchova, Mod/kré stránky).

Zpráva shrnuje, čemu se HKVS hlavně věnoval v návaznosti na své programové prohlášení z roku 2020, jednotlivé body jsme okomentovali.

ŘÍZENÍ SÍTĚ VODNÍCH SKAUTŮ

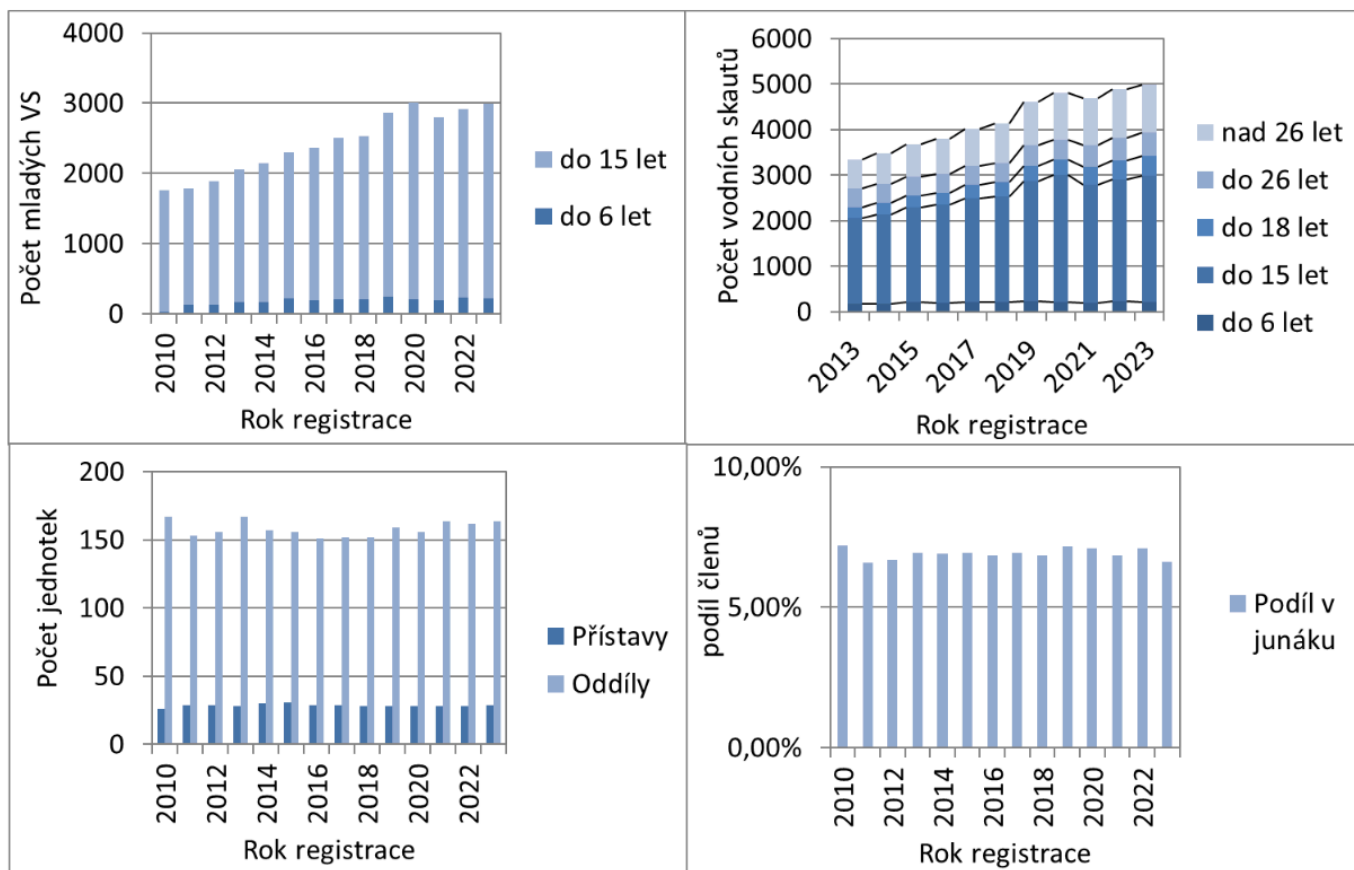
Cíl: Plánování agend HKVS tak, aby volení členové nebyli přetíženi ve své náplni.

Pracovat tak, abychom nebyli

přetížení a jeden člověk se nesoustředil na více věcí najednou, se nám nepodařilo. Jako největší problém vidíme koordinaci úkolů s VRJ a týmy na ústředí, kdy se nedaří sestavit smysluplné plány práce a jejich dodržování a často dochází ke kumulaci úkolů

s nesplnitelnými termíny. K tomu je nutné připočítat ještě reakce na nenadálé události (včetně občasných skoroprůšvihů či krizových situací) a také reakce na legislativní změny předpisů, dotýkajících se VS.

Cíl: Komunikovat s krajskými kapitány, prohlubovat jejich spolupráci s oddíly VS a sledovat potřeby sítě VS.

KRAJSTÍ KAPITÁNI A KAPITÁNKY:

- **Praha** – neobsazeno
- **Středočeský kraj** – Václav Zedínek – Vašek
- **Jihočeský kraj** – Lukáš Bíca – Šotek ⇒ 11/2023 Petr Kolář – Pítrš
- **Plzeňský kraj** – Lucie Bláhová – Lůca
- **Karlovarský kraj** – Zdeněk Kunc – Dandy
- **Ústecký kraj** – Karel Körber – Čmelák
- **Liberecký kraj** – Roman Patočka – Čajíček
- **Královéhradecký kraj** – neobsazeno ⇒ 11/2023 Petr Suchý – Škvarek
- **Pardubický kraj** – Oldřich Pešina – Olda
- **Kraj Vysočina** – Hana Kotlas (Vencálková) – Venci
- **Jihomoravský kraj** – Lukáš Gottvald – Luke ⇒ 11/2023 Miroslav Havlík – Mira
- **Olomoucký kraj** – neobsazeno
- **Zlínský kraj** – Petr Veselý – Wesa
- **Moravskoslezský kraj** – Martina Novotná (Adamová) – Sepka 10/23 ⇒ René Piskoř – Alfonso

Více zapojit KK do dění kolem HKVS se nepodařilo zejména kvůli sériím lockdownů při pandemii covid-19, kdy osobní setkávání bylo nemožné či komplikované a online setkání je nikdy nenahradí. Za úspěch považujeme to, že zůstal původní stav a situace se nezhoršila.

Cíl: Pracovat na průběžné aktualizaci legislativy související s činností vodních skautů.

Čemu se HKVS v uplynulém období věnoval:

- Novela Řádu vodních skautů (2015-2023)
- Změna Statutu Kapitanátu vodních skautů (Hlavního přístavu VS) (2015-2023)
- Nová vyhláška HKVS o Bezpečnosti při pořádání vodáckých akcí (2021), posléze její

● AUTOR FOTOGRAFIE: LUBOŠ JAVŮREK

sjednocení se Směrnicí pro akce na vodě (2023)

- Připomínkování a lobbování opatření při pandemii Covidu-19 (2020-2021)
- Členství v AVTS, lobbying (viz dále)
- Cedník celkem 24 jednání Náčelnictva 2019-2023
- Novely ŘVČČJ (viz dále)

HKVS se na konci jara 2020, kdy se obnovovala činnost oddílů po prvním pandemickém lockdownu, podílel na dohledávání nepřehledných informací Ministerstva zdravotnictví týkajících se vodácké činnosti, pomáhal formulovat dopis Asociace vodní turistiky hlavní hygieničce ČR s rozkladem situace ohledně mj. akcí na vodě a putovních táborů. Putovní tábory, které v první chvíli vypadly ze zřetele a nastavené podmínky je neumožňovaly, pak mohly v létě 2020 proběhnout.

Nová vyhláška HKVS o Bezpečnosti při pořádání vodáckých akcí reagovala také na strategické téma Junáka Družinový systém tak, aby přímo nezakazovala samostatný pohyb posádek bez dospělé osoby na vodě. Kapitanátu se podařilo domluvit s VRJ sjednocení všech požadavků tak, abychom se zněním Směrnice pro

akce na vodě byli spokojeni všichni a samostatná vyhláška pro oddíly VS již nemusela existovat.

Cíl: Podporovat celostátní akce – Navigamus, Skare, Napříč Prahou – přes tři jazy.

Všechny celostátní akce byly v uplynulém období značně ovlivněny epidemií Covidu-19, což byl především obrovský nápor pro jejich pořadatele. Všem organizátorům patří velké poděkování, protože všechny plánované vodácké celostátní akce nakonec proběhly, byť to u některých znamenalo omezení a dodržování opatření, změnu termínu a někdy i místa konání.

● **Navigamus** je setkání vodních skautů, které se koná jednou za tři roky. Setká se zhruba 1500 skautů a skautek z celé republiky poblíž vodní plochy vhodné pro realizaci vodáckého programu. **Navigamus 2022** úspěšně proběhl v termínu odloženém o rok na jezeře Matyllda v Mostě pod vedením Michala Taranta – Majkla, zástupcem za vodní skauty Lukášem Bícou – Šotkem, s programovým zajištěním Lucie Fuka Kolářové – Lůci. Tématem programu byl Augustin Heřman a jeho plavba z Holandska

do severní Ameriky. **Navigamus 2025** zatím nemá pořadatele.

- **Skare**, nebo také skautská regata, je každoroční jachtařský závod vodních skautů, pořádaný od roku 1994. Pro účast oddílů z celé země je považován za skautské mistrovství ČR v jachtingu. Šéfem závodů je Oldřich Pešina – Olda s pořádacím místním týmem zajišťujícím technické zázemí a stravování. Rok od roku je čím dál vyšší počet účastníků. V roce 2020 Skare proběhlo v Lanškrouně, v důsledku omezení konání akcí pandemií Covid-19 bylo realizováno Skare 2021 v náhradním podzimním termínu na Seči, v roce 2022 pod vedením Dagmar Vencálkové – Dášy na Velkém Dářku a v roce 2023 na Máchově jezeře, který připravil liberecký přístav Maják. Pro záchranu byly pořízeny 2 menší čluny, elektromotor a větší motor. Mezi účastníky je podporována osvěta v oblastech bezpečnosti, zajištění lodí proti potopení, nácvičku záchranu převržené plachetnice.

- **Závod Napříč Prahou – přes tři jezy** je tradičním pražským vodáckým závodem s historií sahající až do roku 1939, při němž se výjimečně otevrou vorové

propusti tří pražských jezů mezi Císařskou loukou a Štvanicí. Je největší vodáckou akcí v ČR, která se koná každoročně 28. září. Po závodech následuje volné splutí pro širokou veřejnost. Akce proběhla i v covidovém roce 2020 bez vyhlášení výsledků, občerstvení, volného splutí a účasti veřejnosti, kdy na sebe organizátoři vzali riziko, že se bude muset zrušit jen pár dní před jejím konáním. Paradoxně to byl jakýsi milník pro rozvoj, kdy vznikl online výklad trati

a registrace. Ta by již vzhledem k nárůstu počtu účastníků vůbec nešla na místě zvládnout. Během posledního období došlo i k několika podstatným změnám v pravidlech (až sedmičlenné posádky v kategoriích včítat a žabiček, kategorie mix u skautů a skautek, kategorie pro dospělé na P550). V roce 2023 měl závod s volným splutím rekordní účast přes 1600 lodí a 5000 účastníků.

● AUTOR FOTO.: MATEŠ ŠAFRÁNEK

● AUTOR FOTO.: MATEŠ ŠAFRÁNEK

● AUTOR FOTOGRAFIE: FILIP ŠRÁMEK – SID

VÝCHOVNÝ PROGRAM

HKVS se snaží, aby měli vodní skauti k dispozici programové prostředky pro všechny věkové kategorie včetně vodáckých specifík. To je důležité pro zachování skautského programu ve vodáckých oddílech a využívání skautské výchovné metody ve vodáckém prostředí. HKVS se stará o to, aby stezky měly vodácké doplňky, aby byly aktuální vodácké odborky a nechyběla vodácká specifika ani v ostatních materiálech, a aby vše bylo správně po odborné stránce a podle aktuálních metodik. Dále se snaží o průběžnou podporu vedoucích oddílů v práci s programovými materiály.

Cíl: Pokračovat ve vodácké adaptaci oficiálního programu Junáka, reagovat na případné další novinky v této oblasti.

- Nové odborky pro vlčata, světlušky a žabičky (**vlčci/světýlka**) vyšly v březnu 2020. HKVS zajistil vlčky/světýlka Plavec/Plavkyně a Vodák/Vodačka a metodickou podporu k nim, která vyšla v Kapitánské poště a je ke stažení na webu vlčků a světýlek.
- Byla dokončena revize **Plaveb Čolka a Žabky**, při níž jsme

se zabývali především kontrolou a oponováním a vyžadováním překreslení všech zavádějících ilustrací, které obsahovaly faktické chyby. Tento neobvykle dlouhý proces trval od června 2020 do června 2022.

- Připravili jsme **vodácké kompetence R&R**.
- Podíleli jsme se na tvorbě publikace **Svět vlčat a světlušek**, zejména na vodáckých částech.

Cíl: Podpora vodáckých doplňků stezek, vodáckých odborek, vlčků a světýlek – Mod/kré stránky, metodika v KP, programy na srazích VS a dalších akcích.

- V Kapitánské poště pravidelně vycházejí metodické články a tipy na program. V uplynulém období jsme akcentovali témata vaření na výpravách a táborech a dobrodružství a řízení rizika, která vycházela jako seriál v několika číslech.
- Pravidelně vycházejí Mod/kré stránky.
- Na srazy VS pravidelně zařazujeme vodácké programy jak praktické (nácviky záchrany tonoucího a metodiku

plavání v bazénu, organizaci vodácké akce při splutí úseku řeky, uzlování, opravy vodáckého materiálu), tak teoretické zaměřené zejména na sdílení zkušeností (program oddílu, jak na menstruaci při vodácké činnosti, kodex jednání dospělých, družinový systém ve vodáckých oddílech). Uspořádali jsme také sraz VS na slalomovém kanále se zaměřením na divokou vodu.

- Na Kapitánské lesní škole i Kapitánském kurzu jsme akcentovali práci se stezkami a odborkami tak, aby si práci s těmito materiály účastníci sami vyzkoušeli.

Cíl: Domluvit se zpravodajkou pro program a jejím týmem, na čem jako VS spolupracujeme, jakým způsobem, jaký má být výsledek a harmonogram – nastavit fungující systém spolupráce.

Přes naši výraznou snahu jsme se nedokázali dostat přes systém neustálé fluktuace zaměstnanců ústředí, majících na starosti některé projekty v programové oblasti, dále spolupráci výrazně narušovala koordinace s TDC, přehazování agend mezi danými týmy a zaměstnanci na ústředí a svým způsobem i chaos tamtéž. Ani vyžádané vyplňování tabulek ke sladění ročních plánů HKVS

a programového týmu VRJ nepřineslo žádný kladný výsledek, spíše frustraci a ztrátu času.

VZDĚLÁVÁNÍ

V gesci HKVS jsou dvě vodácké kvalifikace – kapitánská zkouška a zkouška vodáckého minima. HKVS je garantem nejen obsahu zkoušek a jejich začlenění do vzdělávacího systému Junáka – českého skauta, ale také kvality kurzů, zajištění jejich konání a podpory jak při jejich pořádání, tak při nezbytných procesech (projekty, žádosti o dotace, závěrečné zprávy apod.). Kapitanát také prostřednictvím různých týmů pořádá další vodácké zaměřené semináře (Jachetní kurz, Vůdce malého plavidla, Lodní tesař apod.). HKVS spolupracuje s dalšími organizacemi, které pořádají vodácké kvalifikační kurzy (Vodácká škola záchrany, Dronte, Vodní záchranná služba ČČK Prahy 6). Důležitou úlohou HKVS je zajištění metodické podpory pro vodácké vzdělávání a sebevzdělávání, např. odbornými články či publikacemi (Vodácká příručka byla vydána v minulém volebním období). Zároveň došlo v roce 2020 a 2023 k prodloužení akreditace MŠMT Kurzu vodní turistiky, což vyžadovalo přípravu podkladů a součinnost s odborem pro vzdělávání.

● AUTOR FOTOGRAFIE: RADOVAN ŠIMA – TLAČÍTKO

Cíl: Podporovat vodácké vzdělávací kurzy (pomoc s tvorbou projektů, se zkvalitněním vzdělávacího programu, nabídka dalšího vzdělávání instruktorů, apod.).

KAPITÁNSKOU ZKOUŠKU BYLO MOŽNÉ ZÍSKAT NA TĚCHTO AKCÍCH:

- Kapitánská lesní škola VS 2020, 2022 (Parvula, Martin Pícek – Silva)
- Individuální kapitánská zkouška 2021 (KVS, Eliška Ebelová – Šišule)
- Kapitánský kurz (KVS, 2023 Jana Karaová – Kulda)

KLŠVS 2020 musela zrušit všechny tři jarní víkendy z důvodu epidemické situace, některé byly nahrazeny samostudiem a posílením praxe v ostatních částech lesní školy, plachetní víkend byl přesunut na následující jaro. I tak se podařilo, že lesní škola byla kvalitní vzdělávací akcí a některé vynucené změny nakonec byly ku prospěchu věci.

Individuální kapitánská zkouška byla také poznamenána zrušením či posunutím plánovaných seminářů. Po několika ročnících jsme vyhodnotili, že tento model získání kapitánské zkoušky není efektivní, a v roce 2023 ho úspěšně nahradili pětivíkendovým Kapitánským kurzem.

ZKOUŠKU VODÁCKÉHO MINIMA BYLO MOŽNÉ ZÍSKAT NA KAPICE HKVS:

- Kapka HKVS 2021–2023 (KVS, Tomáš Fiala – Fialík)

JINÉ KVALIFIKAČNÍ AKCE (ČEKATELSKÁ ZKOUŠKA, INSTRUKTORSKÁ KVALIFIKACE) S VODÁCKÝM ZAMĚŘENÍM:

- ČLK VS Námořní akademie (KVS, 2020–2023 Zuzana Pozlovská – Pumpa)
- ČLK SEALs (Parvula, 2020–2022 Alena Jarošová – Fižďa,

● AUTOR FOTOGRAFIE: JANA KARAOVÁ – KULDA

2023 Jan Jaroš – Benzín)

- Instruktorská lesní škola VS Sciens Vincit 2021 (Parvula, Martin Pícek – Silva)

KAPITANÁT POŘÁDAL DALŠÍ VO- DÁCKÉ SEMINÁŘE:

- Lodní tesař 2020–2023 (KVS, Martin Chlad – Flint)
- Jachetní kurz (KVS, 2020 Medvěď – Petr Vokoun, 2021–2023 Flint – Martin Chlad)
- Víkend divoké vody (KVS, 2020, 2022 Tomáš Fiala – Fialík, 2021 Eliška Ebelová – Šišule)
- Lodní kovářský kurz 2020 (KVS, Jan Fischer – Hvězdář)
- Vůdce malého plavidla 2021, 2023 (KVS, Jan Fischer – Hvězdář)
- Kajakový víkend (KVS, 2021 Tomáš Fiala – Fialík)
- Záchranář III pro skautské činovníky 2022, 2023 (KVS, Jan Fischer – Hvězdář, ve spolupráci s VZS ČČK Prahy 6)

Na kurzech Vodácké školy záchrany mají členové Junáka – českého skauta 20% slevu, pokud se přihlásí přes Kapitanát.

Na srazy VS se daří zařazovat programy na témata z oblastí kapitánské zkoušky. Nedaří se zařazovat programy pro vzdělavatele, protože o ně bohužel není zájem a nepodařilo se nám motivovat velkou část vzdělavatelů, aby se srazů účastnila nebo s námi v tomto směru komunikovala.

V návaznosti na celkovou reformu vzdělávání jsme se věnovali reformě vodáckého vzdělávání. Změny jsou dvojího typu – to, co je v Řádu pro vzdělávání (ŘVČČJ) a musí schválit Náčelnictvo, a změny v kompetenčních profilech obou zkoušek, což schvaluje Výkonná rada Junáka formou směrnice a co je tedy operativnější. Plánované změny v ŘVČČJ jsou připraveny ke schválení Náčelnictvem, které je schválilo v prosinci 2023 a budou platit od roku 2024. Zkouška vodáckého minima bude

mít nově název Zkouška vodní turistiky. Další změny jsou ve vstupních podmínkách, ale většina fakticky nebude měnit zaběhnuté zvyklosti našich kurzů. Největší změnou je, že nebude nutná vůdcovská zkouška k absolvování kapitánské zkoušky a kdo potřebuje obě kvalifikace (které jsou a dále budou nutné k vedení vodáckého oddílu), může si zvolit pořadí jejich plnění podle toho, jak se mu hodí aktuální nabídka kurzů. Věříme, že se tím usnadní získání kapitánské zkoušky pro mnoho vedoucích.

Úpravu kompetenčních profilů zkoušek a uznávání kvalifikací (není součástí ŘVČČJ, ale jen směrnice nebo vyhlášky) právě teď finalizujeme.

Cíl: Zajišťovat programovou náplň srazů VS s místním organizačním týmem.

Srazy VS jsou významné akce, které kromě vzdělávacích programů napomáhají utvářet komunitu VS, kde se každý s každým zná a všichni vědí, kam se obrátit pro rady, pomoc nebo spolupráci podle potřeby. Sraz VS je pokaždé jinde a koná se vždy na jaře a na podzim. Pořadatelé srazu se dělí na dva menší týmy – tým

programu, který je stabilní a pracuje dlouhodobě, a tým zázemí, který má na starosti vždy jeden konkrétní sraz.

Programový tým ustál sérii lockdownů, kdy v roce 2020 byly oba srazy zrušeny a v roce 2021 HKVS/Kapitanát pořádal oba srazy bez pomoci místního týmu. Srazy v roce 2022 se potýkaly s nízkou účastí – covidová pauza spolu s inflací a vyššími účastnickými poplatky způsobila, že mladí lidé se obecně moc nikam nehlásí sami od sebe (týká se i všech dříve okamžitě zaplněných akcí Junáka včetně např. Elixíru, není to jen problém VS), ruku v ruce dvoulletá pandemie částečně zpřetrhala kontakty v síti vodních skautů. V roce 2023 již došlo k nárůstu počtu účastníků na předcovidovou úroveň, napomohlo tomu i propojení akce s Kapitánským kurzem. Nyní zejména potřebujeme zaujmout mladé vedení oddílů, které jako pořadatelé srazů neumíme efektivně oslovit.

Do programu srazů VS se daří zařazovat rozmanité spektrum témat z různých oblastí, jak čistě vodáckých, tak témata aktuální v organizaci (družinový systém, alkohol, mentoring, psychohygienu,

sexuální výchova, roving, sebehodnocení oddílů, dobrodružství a řízení rizika).

- Programový tým
 - Anna Cimbálová – Viki, Jana Karaová – Kulda, Pavel Vitula – Ohitika
- Místní organizační týmy
 - jarní 2020 Opava – připraven a zrušen kvůli lockdownu
 - podzimní 2020 – zrušen kvůli lockdownu
 - jarní 2021 – České Vrbné – bez místního týmu
 - podzimní 2021 – Praha – bez místního týmu
 - jarní 2022 – Litvínov
 - podzimní 2022 – Třebíč
 - jarní 2023 – Znojmo
 - podzimní 2023 – Tábor

Cíl: Pracovat s hodnocením akcí.

Vzhledem k pandemii Covidu-19 HKVS většinu pozornosti zaměřil na praktickou pomoc akcím, aby pokud možno proběhly. Jednotliví členové HKVS se snažili všech akcí přímo zúčastnit nebo alespoň přijet na návštěvu, což se ve většině případů podařilo. Zpětnou vazbu jsme vedení akcí dávali přímo a zároveň jsme i komunikovali se zpravodajem pro vzdělávání.

Cíl: Zvýšit kvalifikovanost vedoucích oddílů.

Tento cíl jsme se snažili naplnovat osvětou, nabídkou různých typů vzdělávacích kurzů, různými možnostmi plnění KZ i jinak. V neposlední řadě doufáme, že reforma ŘVČČJ, které ruší povinné předřazení vůdcovské zkoušky zkoušce kapitánské, také pomůže zvýšit dostupnost KZ a tím i kvalifikovanost vedoucích oddílů.

Cíl: Zpřehlednění informací na webu, úprava manuálu pro pořadatele kvalifikačních kurzů.

Započali jsme úpravy webu a jeho migraci směrem k uživatelsky přívětivějšímu prostředí, nicméně nedošlo k dokončení těchto prací, nový HKVS plánuje v tomto směru pokračovat. S pořadatelem

kvalifikačním i nekvalifikačním kurzů jsme komunikovali a podporovali je dle jejich aktuálních potřeb a poptávky.

HOSPODAŘENÍ A MATERIÁL PRO VS

Cíl: Zajišťovat centralizované zprostředkování nákupu materiálu a slev pro oddíly vodních skautů včetně zakázkové výroby věcí nutných pro naši činnost.

Zakázkovou výrobu lodí P550 zajišťuje Kapitanát vodních skautů, protože tato vysoce specializovaná loď není na trhu volně dostupná a pro jednotlivé oddíly je často složité formulovat správně zakázku. V nabídce jsou tři varianty lodí: pro univerzální použití, pro kanoistiku a polotovar pro vlastní dostavbu. Loď je také možné nechat v rámci objednávky kompletně ustrojít pro plachtění, ale podporujeme i samovýrobu lodí. V průměru ročně vyrábíme cca 10 lodí.

HKVS také sdružuje požadavky oddílů a následně zajišťuje hromadné objednávky za velkoobchodní ceny. Největší obrát v tomto směru činí nafukovací lodě, které jsou následovány vodáckými vestami a oblečením. Významný podíl také tvoří zprostředkování neskautských odborně zaměřených vzdělávacích akcí (KVT, ZIII, VMP, atd.), kde pak členové Junáka – českého skauta získávají významnou slevu.

Všechny tyto agendy Kapitanát zajišťuje dobrovolnický bez zisku a tuto podporu poskytuje pro všechny oddíly i jednotlivce v rámci Junáka (nejen vodní skauty).

Cíl: Zajišťovat zprostředkování nákupu materiálu na takeláž Černá Eskadra

Vývoj nového oplachtění pro skautské lodě si roce 2019 vyžádal vstupní investici na úrovni 300 tis. Kč, ale výsledkem je kompletní řešení, které si oddíly mohou objednat nebo zcela sami a nezávisle realizovat na základě volně dostupné dokumentace vč. pracovních postupů a výkresů jednotlivých dílů. Vývoj, výrobu i distribuci zajišťuje HKVS. Na projektu se podíleli především Hvězdář, Olda, Efendi, Flint, Satys, Bimbo.

Vývoj počtu takeláží Černá eskadra v oficiálním registru skautských jachet

Cíl: Otevřený účetní systém, jednotné formuláře pro akce a jednoznačné metodiky

Byl vypracován podrobný manuál pro hospodaření vzdělávací akce pod Kapitanátem a přepravena komplexní sada tabulek pro vedení hospodaření takové akce. Hospodáři jednotlivých akcí mají možnost průběžných konzultací, mají také přístup k transparentnímu účtu HKVS a některé akce mají také možnost zřízení účtu pro operativnější nakládání s finančními prostředky.

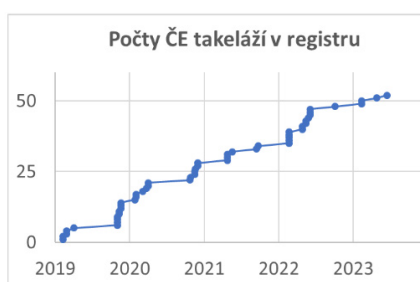
KOMUNIKACE A PR

Cíl: Nadále posilovat povědomí o metodické úloze sítě VS, zajistit tok informací ke všem oddílům VS a všem zájemcům o vodácké dění.

Tento cíl jsme se snažili naplnovat skrze vícero kanálů.

● PRAVIDELNÉ KANÁLY A SOCIÁLNÍ SÍŤ

- **Kapitánská pošta** – 5x ročně vychází Kapitánská pošta, je zveřejněna na webu HKVS, na casopisy.cz, rozeslána na e-mailové adresy zájemců. K novému číslu zveřejňujeme článek na webu HKVS a odkaz na něj dáváme na facebook Vodní skauti ČR. Kapitánské

poště bylo přiděleno ISSN (osmimístný kód), kterým se jednoznačně identifikují názvy periodik (noviny, časopisy), tzv. pokračujících zdrojů vydávaných kdekoli na světě. Používá se jako kód pro potřebu počítačového zpracování a vyhledávání dat. Kapitánskou poštu je tak možné i oficiálně citovat. Kapitánská pošta – ISSN 2695–1649.

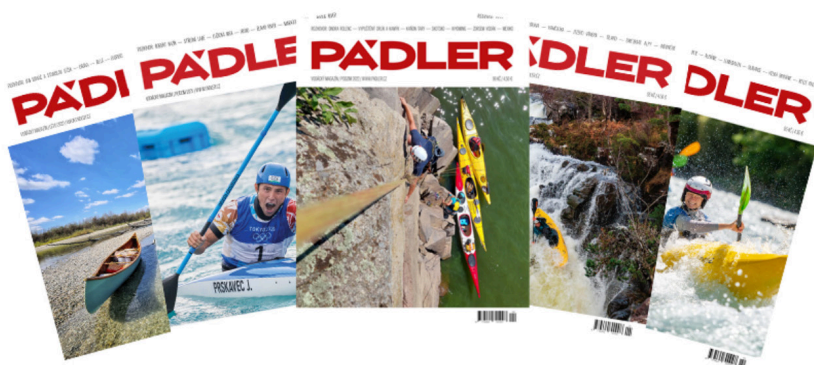
- Webové stránky HKVS www.vodni.skauting.cz fungují, některé části však nejsou aktuální a zveřejňování informací je občas pozdě. Chybí dostatek lidí, který by byl stránky ochoten obsluhovat (zveřejňovat články, aktualizovat informace). Šablona nového webu je připravena, navazuje však na ni analýza přenosu potřebných dat.
- **Facebook** – Kapitanát neměl kapacity na systematickou prezentaci vodního skautingu na této síti, dle potřeb zejména pro zveřejňování informací používal FB Vodní skauti ČR.
- **Pádler** – nadále máme dvojstránku v časopisu Pádler, kde píšeme články o činnosti a zajímavostech vodních skautů. Zajišťuje Eliška Ebelová – Šišule. Mezi publikovaná témata patří cesty našich vodáckých oddílů do zajímavých lokalit, například různé expedice, historická okénka do činnosti vodních skautů, rozhovory s osobnostmi, které mají co říct a články [o aktivitách vodních skautů obecně](#).

- Spolupráce s jinými vodáckými organizacemi (např. SVOČR, SPS, VZS, VŠZ...) – Cedník dále ve spolupráci s Petrem Ptáčkem a vodáckými svazy (včetně ČRDM, Junáka).
- **NEPRAVIDELNÉ ČLÁNKY, PUBLIKACE, AKCE**
 - Do časopisu **Skauting** (duben 2022) a po vydání nové směrnice na jaře 2023 jsme na **Křížovatku** napsali článek [Pořádání úspěšné a bezpečné výpravy na vodě](#) zejména pro nevodácké oddíly.
 - V září 2022 se čtyři zástupci HKVS účastnili semináře **Eurosea 14** v Athénách. Příští Eurosea 15 bude v roce 2024 v ČR ve Znojmě. Portugalští VS používají naši metodiku na výcvik záchrany tonoucího v bazénu dle Vodácké příručky na základě našeho workshopu na Eurosea v Barceloně v r.

2018.

- Na **Elixiru** v Novém Městě nad Metují v říjnu 2022 jsme zajistili programy Buď připraven na vodu pod vedením Kuldy, Menstruace – jak ji zvládnout při oddílové činnosti pod vedením Čiko a jeden z hlavních programů Bezpečný skauting a řízení rizika pod vedením Jelena.
- Na **plese Matematicko-fyzikální fakulty UK** s tématem Mořeplavci v březnu 2023 jsme ve spolupráci se Svazem jachtingu zajistili interaktivní program – uzlování, který měl podle ohlasů velký úspěch, přitom jsme propagovali vodní skauting.
- S vodáckými specifiky seznámila účastníky semináře pro vedoucí benjamínků Sejdeme se na pěšince Štika v programu Buď připraven na vodu
- **KOMUNIKACE S VS, PŮSOBNÍ NA NEVODÁCKÉ ODDÍLY, SPOLUPRÁCE S VODÁCKÝMI ORGANIZACEMI, KOMUNIKACE MIMO HNUTÍ**
 - Sem patří zejména osobní i kapitanátní konzultace při covidu, mimo něj, na akcích, doporučování kurzů.
 - Telefonní číslo hlavního kapitána bylo dostupné

a využívané pro komunikaci, stejně jako sběrná adresa mustek@hkvs.cz, kam se často obraceli nejen členové Junáka, ale často i jednotlivci mimo něj.

- Spolupracovali jsme i na několika reportážích pro Český rozhlas (rozhovory na témata, kontakt na oddíl pro reportáž o Třech jezech, atp.), dále Zprávičky ČT.

ZA HKVS
CEDNÍK, KULDA, HVĚZDÁŘ,
ŠÍŠULE, ŠKVRNĚ, DECIBEL

ZE SKAUTSKÉHO ZPRAVODAJSTVÍ

Vyšla Směrnice ke vzdělávacím akcím v roce 2024

Vyšla Směrnice ke vzdělávacím akcím v roce 2024, která upravuje podmínky pro pořádání kurzů a dalších formátů vzdělávacích akcí v následujícím kalendářním roce.

Skautská výchova a program

Byl založen Zdravotní odbor Junáka – českého skauta

junshop.cz + obchod.skaut.cz =

ledna 2024 budeme mít jen jeden online skautský obchod adrese www.junshop.cz.

Zprávy z ústředí

Avízo: Od ledna 2024 budeme mít pouze jeden skautský online obchod namísto dosavadních dvou

<p>Logo</p> <p>Upřesnění typů a jednotlivých logo pro soustředění D a ALC</p> <p>Zobrazit logo</p>	<p>Poděkování</p> <p>Poděkování dobrovolníkům elektronicky měly možnosti.</p> <p>Nová grafika</p>	<p>Posvička (PF)</p> <p>První Posvička byla kampaňová podporovanou.</p> <p>Zobrazit PF 2023</p>
<p>Nábor dospělých nováčků</p> <p>Uvolnění nových a doplňkové dotazníky na nové grafiky.</p> <p>Zobrazit nábor</p>	<p>Betlémské světlo</p> <p>Rolice s 4000 zprávami o novostech Betlémského světla. Z palů, prázdných setem.</p> <p>Zobrazit světlo</p>	<p>Skautský dobrý skutek</p> <p>První pořadí skautského Dobrého skutku, tentokrát generátor se bude tvářet.</p> <p>Zobrazit skutek</p>

Skautská výchova a program

Vygenerujte si pozvánku na Betlémské světlo nebo skautské PF 2024

ŘÍZENÍ RIZIKA - SDÍLENÍ CHYBY

V minulém školním roce vyšel v Kapitánské poště čtyřdílný seriál Dobrodružství – řízení rizika, jehož autorem byl Milan Hanuš – Jelen (čísla 12/2022, 02/2023, 04/2023, 06/2023). Tématu jsme se obecně věnovali také na srazích VS – na podzimním 2022 v Třebíči a jarním 2023 ve Znojmě, kde byl tento program společný pro účastníky srazu i Kapitánského kurzu 2023. Na kurzu měli jeho účastníci, většinou již kapitáni a kapitánky, v rámci kapitánské zkoušky za úkol vytvořit mapu prevence (viz Kapitánská pošta 12/2022, str. 15) k plánu vodácké výpravy a zpracovat analýzu průšvihů nebo skoroprůšvihů, který jako vedoucí zažili na výpravě či táboře. Těmto průšvihům a skoroprůšvihům jsme se věnovali na podzimním srazu VS v Táboře, opět na programu společném jak pro účastníky srazu, tak Kapitánského kurzu. Program účastníci hodnotili jako velmi užitečný a rezonovalo, že se s průšvihy a skoroprůšvihy skoro vůbec neparuje, ale všichni nějaké mají...

Proto vám na stránkách Kapitánské pošty v nové rubrice Řízení rizika – sdílení chyby vždy nějaký průšvih nebo skoroprůšvih představíme i s doporučeními, co příště udělat jinak nebo na co si dát pozor.

Současně vás chceme vyzvat: pokud ve své oddílové nebo přístavní praxi máte průšvih nebo skoroprůšvih, který jste ochotni sdílet, budeme moc rádi, když nám jej pošlete na e-mailovou adresu: kp@skaut.cz.

Zpracujte jej anonymně, bez konkrétních jmen a jiných identifikací. Nejde o lidi, jde o příběh, který může posloužit nám všem k vzájemnému učení.

Za sdílení moc děkujeme, protože – „**Chyba je kámoš!**“

JELÉN A KULDA

ZTRATILA SE ŽABIČKA

- **Klasifikace:** skoroprůšvih
- **Programová oblast:** hra v lese

Na letním táboře jsem jako vedoucí tábora zažila průšvih, při kterém se nám ztratila žabička Verča (3. třída).

Vypravili jsme se do lesa na známé místo kousek od tábora, kde jsme hráli běhací hru. V obdélníkovém území, které bylo zčásti vyznačené výraznými barevnými fáborky, na jedné straně mělo přírodní hranici – strouhu a z druhé strany byla hranicí cesta, na které byla i základna a výchozí místo pro hru, probíhala běhací hra s cílem získat nějaké předměty (nebo lístečky).

Před zahájením hry jsme všem dětem vysvětlili pravidla hry a ukázali území a terén, kde bude hra probíhat, poučili jsme děti o bezpečnosti, zkontrolovali, že má každé z dětí píšťalku a jak se chovat v případě úrazu nebo zjištění, že v lese zůstalo samo (pískej na píšťalku a zůstaň na místě, nikam nechod).

Během hry se v území pohybovali vedoucí, kteří měli za úkol chytat děti, které se snažily cosi získat (nepamatují si konkrétní téma hry) a o kořist je připravit. Po celou dobu hra probíhala podle plánu, až na konci, když jsme hru domluveným signálem ukončili, jsme zjistili, že nám chybí Verča. Začali jsme Verču volat jménem, proběhli jsme celé území i velký kus lesa kolem území, ale Verču jsme nenašli. Vrátili jsme se s dětmi do tábora a většina vedoucích se vydala pěšky či na kole Verču hledat. Po přibližně dvou

hodinách hledání bez úspěchu jsme se rozhodli zavolat Policii ČR. Těsně před zavoláním mi zazvonil telefon s tím, že jeden z vedoucích Verču našel na cestě asi 2 km od místa hry.

Po návratu Verči do tábora a uklidnění situace jsem s Verčou mluvila o tom, co se stalo a jak k tomu došlo. Z Verčinyh slov bylo zřejmé, že jí v tu chvíli vůbec nedocházelo, že se dělo něco špatně. Situaci vysvětlila tak, že jí hra moc nebavila a že se šla projít. Vůbec ji nenapadlo komukoliv z vedoucích říct, že odchází. Po této příhodě jsme kontaktovali Verčinu maminku, která situaci vzala v klidu a s velkým pochopením.

S Verčou jsme pak ještě mluvili a snažili se jí vysvětlit vážnost situace, možná rizika i roli naší odpovědnosti za ni během tábora.

- **Autor případu:** Ohlédnutí, návrh preventivních a jiných opatření

- Jasně a zřetelně vymezit herní prostor.
- Ověřit, že všichni účastníci rozumí pravidlům, instrukcím.
- Zdůraznit, že pokud nechci hrát, tak se vrátím na „start“ hry.
- Ošetřit v pravidlech možnost spolupráce u dětí, u kterých mám pochybnost, zda je můžeme vypustit do hry samotné.
- Případně zavést pravidlo průběžné kontroly.

PLOVÁK

- **Klasifikace:** skoroprůšvih
- **Programová oblast:** vodní program na rybníce

V průběhu tábora u přehrady nás čekal odpolední program, spočívající v objížďení stanovišť ve vzdálenosti cca 500–1000 m. V průběhu oběda a odpoledního klidu se začal zvedat vítr a na hladině se tvořily lehké vlny. Začali jsme diskutovat, jestli program uskutečnit. Nakonec jsem rozhodl, že upravíme trasu tak, aby se lodě neprosouvaly kolmo na vítr a pohybovaly se u břehu, kromě dvou přejezdů. Posádky se klasicky vybavily vestami + šustkami proti větru a vyrazily. Po půl hodině programu začal vítr sílit a vlny zvětšovat. Tři ze čtyř posádek jsme máváním odvolali zpět do tábora. Poslední se vracela nejdelším přejezdem z protějšího břehu s větrem v zádech. Vlny se zvětšily natolik, že zalévaly loď přes záď a posádka neměla šanci ji dostatečně rychle vylévat. Kormidelník se proto zhruba 100 m od břehu rozhodl zavelet k opuštění lodi, kterou následně převrátil, aby vytvořil plovák, kterého se posádka mohla držet a nechat se sfouknout ke břehu. Toto jsme zpozorovali v táboře a vyrazili jim na pomoc, odvezli skauty na břeh a odtáhli i pramici. V táboře jsme vysušili a zahřívali skauty. Jedna ze skautek vypadala podchlazeně, rozhodli jsme se pro jistotu zavolat záchranku. Po příjezdu se skautka vztekala, že jí nic není, vyfotila si selfie se záchranáři, což trochu rozčílilo je.

- **Autor případu:** Ohlédnutí, návrh preventivních a jiných opatření

Přiznávám, že jsme se nikdy s takovou situací nesetkali. Loď používáme v takovém stavu, v jaké je dostaneme půjčené

i s tábořištěm. Když se na to dívám zpětně, doporučil bych následující preventivní opatření:

- Pramice P550 jsme měli předem upravit do vyhovujícího standardu, tedy zlepšit jejich vztlak a mít v lodích větší kapacitu vylévaček.
- Měli jsme někdy předtím nasimulovat výcvik posádek pro podobný případ, aby posádky věděly, jak se zachovat. Jistě je dobré všechny členy připravovat na možnost převržení/zatopení a vysvětlit jim použití loď jako plováku. Toto by měla zvládnout i správně vyvzlakovaná loď, ale převrácená přece jen drží na hladině lépe.
- Nedostatečná komunikace. Měli jsme mít předem domluveny signály pro zrušení programu a návrat do tábora. Mohli jsme to řešit například vyvěšením určité vlajky, pokud by měli kormidelníci sledovat na břehu náš stožár, nebo mávání prostěradlem apod. Případně jsme mohli mít na každé lodi malou vysílačku nebo mobilní telefon v příručním loďáčku.
- Osobní ambice autora programu. Vždy je třeba správně odhadnout a vyhodnotit, jak daleko se při programu chceme zajít se svými účastníky mimo jejich komfortní zónu tak, abychom jim umožnili jejich učení a trénink odolnosti, aniž bychom je vystavili už nebezpečné situaci.

KOMENTÁŘ JELENA:

Souhlasím s výčtem preventivních opatření popsaných autorem případu. Pouze bych se pozastavil u zvoleného řešení – tj. převrácení pramice P550. Pokud ta pramice už byla starší a bylo jasné, že komory nebudou těsnit, ale naopak brzy naberou vodu – pak bylo kormidelníkové řešení (převrátit loď

- **HRA PONORKA/ NÁCVIK POBYTU VE VZDUCHOVÉ KAPSE POD LODÍ**

a použít ji jako plovák) na místě.

Pokud by byla loď normálně vyvzlakovaná (použitím gymnastických buráků, kanystrů apod.), pak bych já osobně nechal loď i polozatopenou dále plout a současně vylévat vodu vylévačkami. Důvodem je, že i polozatopená loď bude poháněná pádly **výrazně rychlejší**, než posádka ve vodě přidržující se plováku, nemluvě o tom, že posádka ve vodě se mi bude **ochlazovat rychleji** (viz nebezpečí podchlazení), než v polozatopené lodi.

Mimochodem i závody v polozatopené lodi lze s posádkami trénovat, aby na to byly zvyklé.

Určitě bych doporučil večer po večeri toho dne udělat se všemi účastníky programu **kruh sdílení** a probrat společně do všech detailů: co se stalo a jaká by měla být pro příště preventivní opatření. Tím by tento případ skvěle posloužil jako lekce učení pro všechny zúčastněné.

- **NÁCVIK PLAVBY S POLOZATOPENOU LODÍ: ZÁVOD V PÁDLOVÁNÍ ZAČÍNÁ S PŘEVŘÁCENOU PRAMICÍ.**

PLAVECKÝ ZPŮSOB PRSA - JAK ZAČÍT?

Informací o plaveckém způsobu prsa lze najít spoustu, včetně mnoha tipů, jak jej plavat lépe. Prsa tak nějak plave vlastně každý. Jenže pak vám přijde do oddílu nováček, který je neumí vůbec, a vy hledáte, jak vlastně začít...

Výuka plavání je sice v současnosti na prvním stupni ZŠ povinná, přesto není výše uvedená situace úplně výjimečná. Tento článek vznikl právě pro potřeby oddílů, kdy naším cílem není vychovat nové olympioniky, ale současně máme ambici být zdatnými plavci. Psal jsem jej tedy ne jako odborný text, ale spíše jako takovou „kuchařku“. Základní popis plaveckého způsobu prsa včetně kinogramu a základní popis jeho výuky jsou ve Vodácké příručce ke kapitánské zkoušce. Článek na tyto základy navazuje. Při jeho psaní jsem vycházel ze zkušeností ze své instruktorské a trenérské praxe a z konzultací s metodikem naší plavecké školy Lenkou Nowakovou a hlavním trenérem klubu Samuelem Fritzem, kterým bych tímto rád poděkoval.

PROČ JE ZPŮSOB PRSA TAKOVÉ TÉMA?

Protože má několik nej. Je sice patrně nejstarším stylem, současně je také nejpomalejším s největším kolísáním rychlosti. A především je technicky složitější než třeba kraul a znak. Proto se také v současnosti výuka plavání obvykle začíná způsoby znaku a kraulu, kde v základu nohy kopou nahoru–dolů a paže se nezávisle na činnosti nohou točí pořád dokola. Pohyby prsových nohou i paží jsou složitější a velmi důležité je i jejich vzájemné načasování.

První kroky při výuce prsou proto bývají většinou těžké. Píší většinou, protože zatímco kraul a znak jdou ze začátku nejčastěji všem

plus mínus stejně, u prsou to neplatí. Jsou přirození prsaři, je přirozená většina a jsou i tací, kteří se s tímto stylem dlouho trápí. Po první lekci prsou si jako instruktor obvykle zoufáte a připadáte si nemožní. Protože ať se snažíte, jak chcete, dětem to nejde. Nic si z toho nedělejte, buďte trpěliví a dejte tomu čas.

JAK SI VÝUKU ZJEDNODUŠIT A ZEFEKTIVNIT?

Učíme-li v plavání něco nového, využíváme tuto posloupnost: vysvětlení a nácvik na suchu; praktická ukázka cvičení ve vodě; vlastní cvičení prováděné ve vodě. Nácvik na suchu je dobrý pro snazší pochopení základu, principu cvičení, ale dlouho u něj nezůstávejte.

Přidávejte postupně. Vyberte jen jednu v danou chvíli nejdůležitější věc, kterou potřebujete dítě naučit, aby se posunulo dál. Na ni pak zaměřujte cvičení, až ji dítě zvládne, vyberte další. Opravovat více věcí současně většinou nevede k úspěchu ani u dospělých, natož u dětí.

„Přidávejte postupně“ platí i pro vzdálenost. Při výuce techniky je lepší uplatit 12 metrů soustředěně a správně, než se 25 metrů plácet. Není nic špatného na tom, napřed plavat třeba jen do půlky bazénu. Potom přidat na celý bazén tam, ale na konci vylézt a zpátky dojít po břehu.

Výuku je vhodné začínat v mělké vodě, kde děti dosáhnou na dno, a teprve potom ji přesunout do hlubší. U hlubokých bazénů je pro výuku vhodné využívat krajní dráhu.

Zvažte, jak často v průběhu tréninku budete děti brát z vody ven kvůli vysvětlování následujícího cvičení. Zůstanou-li děti během

vysvětlování ve vodě, bude jejich pozornost výrazně nižší. Proto zejména v případě vysvětlování nového cvičení doporučuji provádět jej na břehu. Je však třeba pamatovat na to, že při častém vylézání z vody bývá dětem zima.

Zefektivnit výuku výrazně pomohou různé plavecké pomůcky, využijeme je. Základem je alespoň plavecká deska, bez ní to jde opravdu těžko.

NEŽ S VÝUKOU PLAVECKÉHO ZPŮSOBU PRSA ZAČNEME

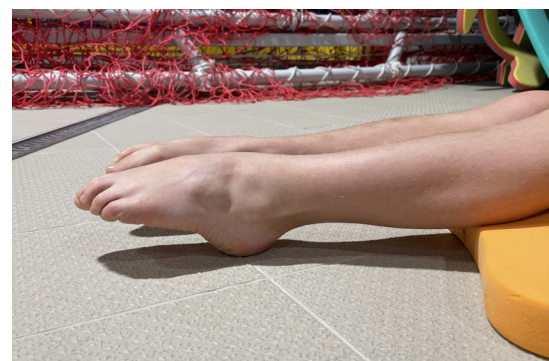
Základem pro všechny plavecké způsoby je zvládnutí splývání v poloze na zádech i na břiše a potopení obličeje s vydechováním do vody. Volba znaku a kraulu jako prvních plaveckých způsobů není dogma, kloním se však k této variantě a považuji za vhodné začít s výukou způsobu prsa až po zvládnutí základů znaku a kraulu.

PLAVECKÝ ZPŮSOB PRSA - KONEČNĚ ZAČÍNÁME

Protože se držíme zásady „přidávat postupně“, budeme nejprve učit samostatně kop nohou a samostatně záběr paží. Začínám učením kopu, nácvik samostatného záběru paží lze přidat prakticky hned, není třeba čekat na zvládnutí kopu. Jen skládat dohromady to budeme až potom.

PRSOVÝ KOP NOHOU

Nejprve musíme dětem vysvětlit, co myslíme, když řekneme

„fajfky“. Toto vysvětlení názornou ukázkou je nejjednodušší provést na suchu. Sedneme si naproti sobě, ukážeme si a následně několikrát zkusíme provést výměnu špičky – fajfky.

Poté vysvětlíme a ukážeme celý pohyb nohou, viz Vodácká příručka, str. 35. Často lze vidět nácvik pohybu prsového nohou na suchu v poloze na zádech. Výhodou této varianty je, že dítě samo vidí, zda dělá fajfky, nebo ne. Nevýhodou je, že při tomto cvičení více přitahuje kolena k břichu namísto pohybu pat k hýždím, což je nežádoucí. Tato poloha také svádí k příliš širokému kopu. Proto uvedené cvičení využívám pouze krátce a přecházím k cvičení pracovně pojmenovanému „na koupáku“. Dítě leží na břiše, hlava směřuje vpřed, ruce pod bradou. Pohyb nohou pak nacvičuje nejprve s dopomocí instruktora a poté samo.

Při dalším nácviku ve vodě jsou pro nás stále prioritou správné fajfky a symetrie kopu. Základním cvičením je plavání prsového nohou na břiše s plaveckou deskou drženou oběma rukama. Pro začátek si stanovíme tři jednoduché fáze: nádech – kop – splývání. Důležité je, aby během kopu a splývání proběhl výdech do vody. U dětí si často pomáháme tím, že dostanou za úkol si během splývání říct pěkně dlouze slovo „čo-ko-lá-da“. To je vede jak k potřebnému výdechu do vody, tak k dostatečnému času splývání.

V začátcích můžeme provádět

cvičení v omezeném rozsahu, kdy dítě startuje ze sedu na okraji bazénu (jde-li o bazén s přelivem) nebo z vody, odrazem od kraje bazénu. Následuje jeden prsový kop a dlouhé vysplývání. Cvičení opakujeme několikrát.

Poté již zařazují plavání prsového nohou s deskou s opakováním uvedeného cyklu nádech – kop – splývání. Napřed pouze kratší vzdálenost. Má-li dítě potíže s fajfkami a symetrií kopu, může instruktor v mělkém bazénu jít za ním a dlaněmi klást jeho chodidlům mírný odpor.

Skvělým cvičením je plavání prsového nohou na zádech s deskou v poloze dole, viz foto níže. Velkou výhodou je, že ve výchozí pozici, tj. splývání na zádech s deskou drženou oběma rukama u břicha, dítě leží na hladině a může volně dýchat, aniž by muselo vyvíjet nějaký pohyb. Může se tak beze spěchu plně soustředit na správný pohyb nohou. Při provádění tohoto cvičení nesmí jít v průběhu kopu kolena nad hladinu, to dítě vede ke správnému pohybu pat směrem k hýždím namísto nežádoucího krčení kolen k břichu. Při tomto cvičení lze navíc dobře pozorovat symetrii kopu, zejm. symetrii pozice kolen.

Toto cvičení lze později dobře využít i pro omezení nežádoucí šířky kopu. Provedení je stejné, avšak s velkou plaveckou deskou, která dosahuje až nad kolena dítěte. Díky dotyku kolen s deskou má dítě neustálou smyslovou kontrolu nad vzdáleností kolen od sebe, která by neměla být větší, než je právě šíře desky. Varianta s velkou deskou je taky dobrá v případě, že dítě má problém s výše zmíněnou asymetrickou pozicí kolen v průběhu kopu.

PRSOVÝ ZÁBĚR PAŽÍ

U kopu byly naší první prioritou správné fajfky a symetrie kopu, u záběru paží se budeme na začátku **soustředit na to, aby byl krátký**. Nebo možná lépe řečeno, aby nebyl moc dlouhý, tj. aby ruce nešly za úroveň loktů a ty nešly za úroveň ramen. Čas pro nádech u prsou je krátký, proto je opravdu důležité, aby v průběhu přenosu paží vpřed a splývání výdech proběhl do vody (v této fázi učení nám bude stačit, aby nádech probíhal během záběru paží, přesnější načasování je teď zbytečné řešit).

Pro vysvětlení základního pohybu paží při prsovém záběru se nám osvědčilo cvičení na suchu pracovním nazvané „mísa“. Dítě si má představit, že má před sebou mísu dobrot či zmrzliny. K ní se nakloní, natáhne ruce až na její

nejvzdálenější okraj. Poté přejejde rukama po obvodu mísy a dlaněmi nabírá ony dobroty, tzn. dlaně postupně mění svůj sklon. V momentě, kdy se ruce opět blíží k sobě, se dlaně otáčejí vzhůru a směřují nabrané dobroty k ústům, poté se opět natahují vpřed pro další porci.

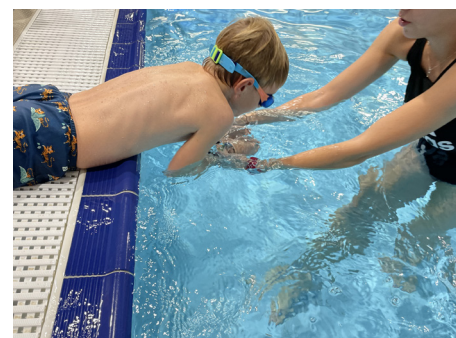
V úvodu jsme si řekli, že budeme cvičit kop nohou a záběr paží samostatně a teprve po jejich základním zvládnutí se je budeme snažit propojit v souhrn. Prsový

záběr je ovšem, zejména u začínajících plavců, slabý. Plaveme-li jej samostatně, máme jen malou dopřednou rychlost a z toho pak většinou i špatnou polohu na vodě. Prsový záběr je vhodné cvičit v dostatečné rychlosti. Dobrým řešením je plavání kroulových nohou, bez desky, ruce napnuté, spojené před sebou (streamline) a v momentě potřeby nádechu jej provést právě s prsovým záběrem paží.

Pokud se dítěti nedaří krátký prsový záběr a protahuje jej až za úroveň ramen, lze výše uvedené cvičení provádět s tzv. nudlí umístěnou pod hrudníkem dítěte. Nudle pomáhá udržet tělo u hladiny (pro nádech pak stačí i krátký záběr), vyčnívající konce omezují záběr a žádoucí rozsah.

Pro zkrácení záběru lze také využít toto polosuché/polovodní cvičení.

Lze jej využít i v začátcích jako mezikrok mezi nácvikem na suchu a prvními pokusy ve vodě. V tom případě by měl instruktor stát ve vodě a dělat dopomoc, pro případ, že by dítě mělo problém zvednout ramena a hlavu nad hladinu.

SOUHRA PAŽÍ A NOHOU

Ve chvíli zvládnutí kopu nohou a alespoň základů záběru paží lze začít zkoušet jejich souhru. Stále jsou pro nás prioritami fajfky, symetrie, krátký záběr a splývání. Ze začátku se snažíme zafixovat rytmus „ruce – nohy – splývám (čokoláda)“.

Složení záběru a kopu dohromady opět výrazně zvyšuje obtížnost a komplexnost cvičení. Není tedy vůbec na škodu na čas opět zkrátit plavanou vzdálenost. Můžeme se opět vrátit ke cvičení v omezeném rozsahu, kdy dítě startuje ze sedu na okraji bazénu (jde-li o bazén s přelivem) nebo z vody, odrazem od kraje bazénu. Tentokrát již

následuje jeden prsový záběr, kop a dlouhé vysplývání. Při každém opakování lze provést příp. korekci a rychleji vážné chyby odstranit.

Jakmile se nám podaří toto naučit, máme první, nejtěžší fázi za sebou a také naplněný cíl tohoto článku – naučit základy plaveckého způsobu prsa. Na tomto základu pak můžeme stavět dál a postupně pilovat detaily. Tuším, že v Japonsku pro to mají rčení: 10 dnů kování a 1 000 dnů kalení.

TIP NA ZÁVĚR.

Různých cvičení na vylepšování dosaženého základu je celá řada s různým zaměřením a byly by na samostatný článek i články.

Přidám sem ale ještě jedno cvičení, líbí se mi na něm, že je vhodné i pro začínající plavce a současně jej s oblibou využívají i profici.

Od standardního plaveckého způsobu prsa se toto cvičení liší tím, že po sekvenci „ruce – nohy – splývám“ následuje ještě „nohy – splývám“. Během druhého kopu zůstává hlava ponořena a ruce napnuté před tělem (streamline). V začátcích nám toto cvičení může pomoci zejména s lepší polohou těla ve vodě, a tím i zefektivnit splývání.

WAUN

ZVEDACÍ MECHANISMUS PRO SKAUTSKÁ KORMIDLA

Snadno zvednout a spustit kormidlo na P550 při přistávání a odražení je snem pro začátečníky i každou posádku za ostřejšího větru. Jenže ve skutečnosti začátečníkům pomůže jediné praxe a pokročilí žádné vychytávky nepotřebují. Proto zvedání, spouštění a zajišťování kormidla se tradičně řeší jen výtahovými lany anebo vůbec.

V rámci oplachtění Černá eska dra začalo být rozšiřováno kormidlo pro začátečníky se základním požadavkem: „Bombenfest und Idiotensicher“. Ale se zvýšenou odolností je také spojena zvýšená hmotnost kormidla a jeho obtížné zvedání. Konstrukce sice přežije i používání úplnými začátečníky, ale extrémní namáhání vede už po pár letech k opotřebování záseku i výtahu aretujícího kormidlo ve zvednuté poloze. To je řešitelné výměnou opotřebovaných dílů a případně využitím záseku s kovovými čelistmi (zásek by vydržel déle, ale dřívě se spotřebuje lano), nebo úplnou změnou způsobu zajištění kormidla.

Zajímavé řešení zvedání kormidel navrhla firma Dotan. Zkusili jsme ho namontovat na jedno začátečnické kormidlo a otestovali na kurzu Lodní tesař. Stačilo do kormidla vložit tyčku o délce 175 mm (vzdálenost mezi středy otvorů) pevně spojující list kormidla a páku. Při zvednutí páky se pak list kormidla posunul do

mezipolohy. U lehčího kormidla by stačilo udělat svižnější pohyb a kormidlo by se setrvačností vyhouplo až nahoru. U našich těžkých nerezových listů bylo ale třeba přidat gumicuk, který takhle vzhůru kormidlo vyvážil. Na Karkulčině videu (níže) a příložené fotografii jsme to vyřešili improvizovaně latí, ale když se z boku

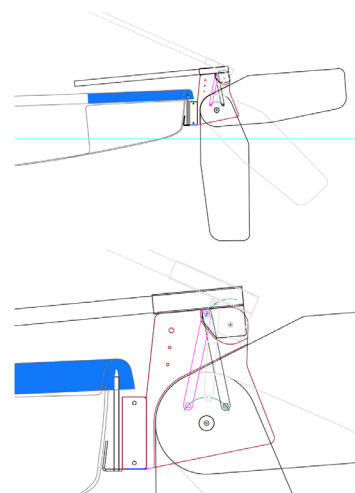
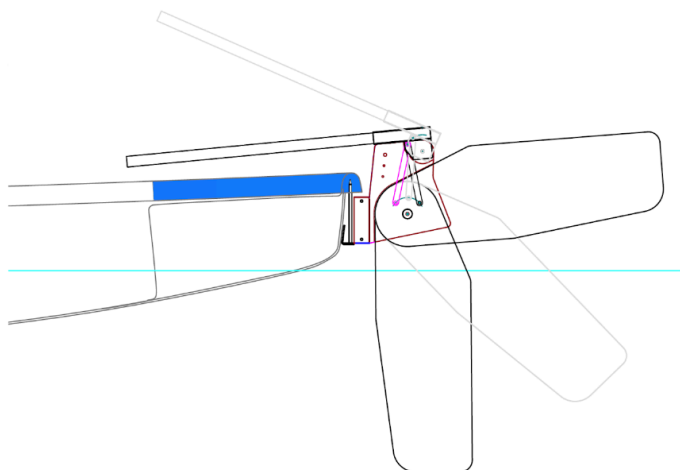

kormidla připevní místo latě trubka, získá kormidlo elegantní držák na vlajku. Na testovacím kormidle bylo zajištění kormidla ve spodní poloze řešeno kusem špagátu, ale pro běžné užití bude lépe použít dva neodymové magnety, které umožní uvolnění kormidla, pokud narazí do překážky pod hladinou.

HVĚZDÁŘ

Video zvedání a spouštění kormidla jednou rukou řekne víc než popisování: <https://www.youtube.com/watch?v=-nUfsUmmcWIM>

CHEEKYJAY

Lžíce z březové kůry

Jste někde venku, vaříte a najednou zjistíte, že jste doma zapoměli lžíci...
Buď budete jíst rukama, nebo si ji vyrobíte.

2) Obdélník seřízněte rohy.

No, ty díry tam být nemusely, ale když bude jíst rychle...

3) Tady lůru rozříz-
něte a vzniklé konce
přeložte přes sebe.

Kdo bude řezat lůru z živé březky,
je synem smrti!

A je to, jalo doma v maminky.

1) Vydejte mužstvu ostré nože. Najděte padlou břizu a vykropte z kůry obdélník.

4) Najděte tenčí větvičku. Tu na lonce rozštípněte.

5) Do rozštěpu vložte přeloženou lůru.

Blog pro zvědavé přírodovědce

www.cheek-yjay.com
www.facebook.com/cheek-yjayblog

Zkoumej nebo zemři!

Blíž přírodě
www.blizprirode.cz

Příběh o krásné Andromedě

Na obloze nad naším domem se každou noc dějí podivné věci. Tak jsme se vypravili večer ven, abychom je vyfotografovali.

tatiček Lrdl Celeus se nám na fotku nevesel

okřídlený hůň Pegas

Letěl takhle Perseus domů z výpravy, když tu náhle spatřil polonahou krásavici přikovanou ke sláde. Z moře se právě vynořil strašlivý netvor. Tak si to o princeznu rozdali. Tesaly proti meči! Hrdina měl ovšem v mošničce přelvapení. Ufatau hlavu Nedusy. Jakmile ji netvor spatřil, na místě zlameněl. A už si zachránce nese nevěstu domů...

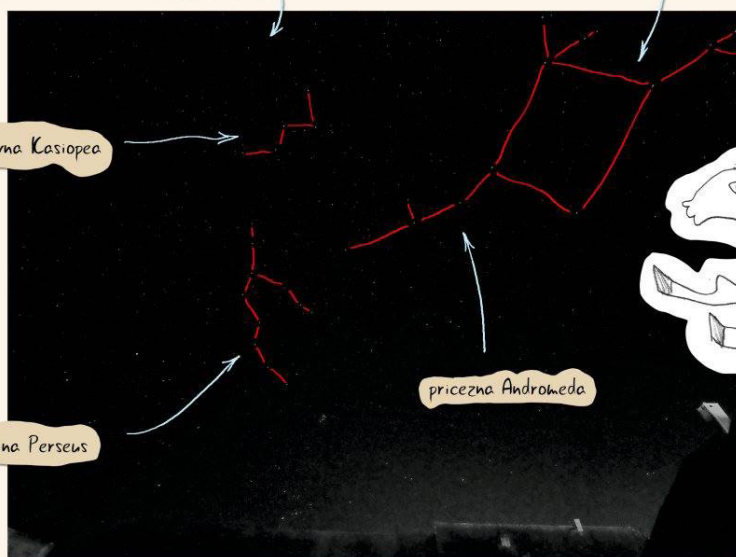
Měla bys zhubnout, kdo se máš sebou tahat!

Jenom si umej u meč a bude svatba.

Lrdlovna Kasiopca

princezna Andromeda

hrdina Perseus

Hele Pegasi, co kdybys měl nějaký lepší držátka?

Neč um, nebo zkamenš!

Na fotce jsou nejvíc vidět lominy, ale i nějaká ta hvězdička se tam občas zatřpytí.
(fotografováno ze stativu, expoziční doba 10 s, citlivost ISO 1000)

Blog pro zvědavé přírodovědce

www.cheek-yjay.com
www.facebook.com/cheek-yjayblog

Zkoumej nebo zemři!

Blíž přírodě
www.blizprirode.cz

Pečení banánů

Tak je pravda, že banány si u nás v lese úplně nenatrháte, ale když se upečou ve žhavém popelů, je to taková dobrota, že jsme se s vámi o ten nápad prostě museli podělit.

Zdravíme z pralesa.

Banány jsou hotové tak za pět minut. Vaše chvíle přijde tehdy, když jejich slupka vypadá beznadějně spáleně.

Z jedné strany už jsem, co mě takhle otočit?

Postup je jednoduchý. Udělejte si oheň a nechte ho trochu odhořet. Ve chvíli, kdy v něm bude dost žhavého uhlí, můžete začít s pečením.

No tedy, voní to úplně skvěle!

Nechte je trochu vychladnout a pusťte se do nich.

www.cheekyjay.com
www.facebook.com/cheekyjayblog

biodiverzita.cspop.cz

Vydáno v rámci programu Českého svazu ochránců přírody "Ochrana biodiverzity", pospěšeno Nadačí Ivana Dejmalá a Ministerstvem životního prostředí. Materiál nemusí vyjadřovat stanoviska donátorů.

Ministerstvo životního prostředí

Brkoslav severní

BRKOZLAVI ZE CPOU JEŘABÍ NAMI.

KVIČALA JÍ JABLKO.

Miluju tyhle žranice dole na jihu.

Drozd kvíčala.

HEJNO HUZE SPÁŽA MLADÉ OZENÍ.

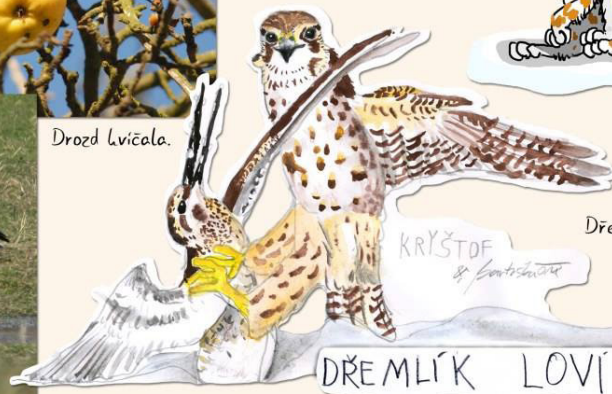
husy běločelé

foto Kryštof Bartůšek

Zimní hosté

Přilétají k nám na zimu. Na dovolenou do teplých krajín. Zimní ptáci hosté. Hejna kvíčal, husy běločelé, kotáci pliši, pěnkavy jilavci, morčáci, láně rousné. Kdy přiletěl? Kdy odletí? Čím se u nás živi? V jakém prostředí se vyskytují? Pohybují sev hejnech, nebo jednotlivě? Zkuste se za nimi vypravit, než na jare odletí...

Jen polette ptáčkové, čím víc, tím líp.

Dřevlík tundrový

DŘEMLÍK LOVÍ PTÁKY.

Blog pro zvědavé přírodovědce

www.cheekyjay.com

Zkoumej nebo zemři!

Realizované ve spolupráci s Ministerstvem zemědělství a s MŽP ČR, grantová podpora ČOP.

KAPITÁNSKÝ KURZ JE ZA NÁMI

Máme za sebou první ročník víkendového Kapitánského kurzu 2023. Úvodní víkend proběhl na jarním srazu ve Znojmě a střípky z něj jste se mohli dočíst v dubnovém čísle. Druhým víkendem byl puťák na Orlici v květnu, třetí víkend byl plachetní na jezeře Poděbrady. O obou jsme psali na stránkách červnového čísla.

V září jsme se sešli na slalomovém kanále v Českém Vrbném na víkend divoké vody. Kurz jsme uzavřeli na podzimním srazu VS v Táboře, kde opět byly některé programy pouze pro kurz a některé společné. Kromě plesu, voleb nebo hry po Táboře jsme pro kurzisty měli další program na téma řízení rizika. Tentokrát jsme se věnovali sdílení chyb, o čemž se můžete dočíst v samostatném článku v tomto čísle KP.

Co si z kurzu pro své další působení odnášejí účastníci?

Nejvíce rezonovala oblast řízení rizika, kterou jmenovala polovina účastníků. Hodně účastníků posunul plachetní víkend, puťák i víkend divoké vody. Někteří jmenovali inspiraci z ostatních oddílů, jaké mají programy, výpravy a jak u nich funguje vodní skauting. Mnozí kvitovali rozšíření obzorů, co všechno je možné s oddílem dělat. Padlo také zpracování stezky Kapitánského kurzu a zaznívalo kladné hodnocení, že byl kurz hodně zaměřen na praktické dovednosti.

Máme nyní 13 nových kapitánů a kapitánek, dalším šesti do splnění kapitánské zkoušky chybí jen malý kousek. Bylo to pět nabídnutých víkendů ve skvělé partě lidí. Děkuju týmu – Jelenovi, Cedníkovi, Hvězdářovi, Šišuli, Decibellovi, Pastelce a Chobotečce – že do toho se mnou šli, lektorům za pomoc a všem účastníkům a účastnicím, novým a budoucím kapitánům a kapitánkám za nadšení, píli a mnohdy i odvahu.

KULDA

● AUTOŘI FOTO.: MARTIN JIRÁNEK – REX, JANA KARAOVÁ – KULDA

PODZIMNÍ SPLUTÍ LOMNICE POD TAKTOVKOU VODNÍCH SKAUTŮ

Po roce se opět k radosti vodáků otevřely výpustě rybníků Blatenské rybníční soustavy a konalo se splutí Lomnice za doprovodu barev podzimu. Akci pořádal (již podruhé!) 8. vodní oddíl skautů střediska Vočko, Praha. Nespornou výhodou této řeky je velice dobrá dostupnost uprostřed silnice D4. Není se tak co divit obstojné účasti široké vodácké veřejnosti.

V první části sjezdu si vodáci museli poradit s meandry a bobřími hrázemi. I když jsme větve a kmemy vyřezávali, některé průjezdy nebyly zadarmo. Pod stupněm Karlov se za daného vodního stavu již tvořil váleček. Našlo se mnoho odvážlivců, kteří ho zvládli prorazit, došlo však i na koupel v této studené vířivce. V druhé části sjezdu řeka nabídla přeje

mezi balvany a dva jezíky. Nejvíce se mi ale na Lomnici líbí atmosféra opuštěné a staré krajiny, kterou řeka protéká.

Zejména díky ochotě rybářů z Rybářství Lnáře a Blatenské ryby teklo letos vody více než minule (3,5 m³/s), takže šlo splout i divočejší úsek pod Ostrovcem, nicméně tam se jednalo o limitní plavbu. Proto doufám, že alespoň na sudé roky (kdy se vypouští rybník Labuť) se podaří vody domluvit ještě víc.

Kromě nových poznatků v oblasti hydrologie jsme nabyli vědomostí i v kulinářství. Při vaření kuřat na paprice do stánku jsem třicet stehů spálil, což mě pěkně rozhněvalo. Dalším iritujícím momentem byla koupě motorovky Hecht, u které se ukázalo, že je to hrozná šunka a po dvou použitích

je na vyhození.

Jinak si však myslím, že se akce povedla a jsem rád, že se přes letošní vodácký nešťastný podzim akci povedlo uspořádat. Tak se těším na příští ročník!

KAJETÁN HOSTIČKA – SLAVÍK
8. VOS
WWW.OSMICKA.ORG

● AUTOR FOTOGRAFIE: FILIP WEBER

MOKRÉ DĚJINY ZEMÍ KORUNY ČESKÉ LIX - PLAVÁRNÍCI

Tisíciletá zkušenost, že omývání je prospěšné nejen tělu, dala vzniknout umývání obřadnému, které se později stalo nezbytnou součástí přihlášení se k víře pod názvem křest.

V zemích Koruny české se od raného středověku zakupovali a usazovali též schopní obchodníci židovského vyznání. Do našeho prostředí si přinášeli starodávné obyčeje z dob, kdy sídlili na Blízském východě, kde je voda vzácná. V každém městě, čtvrti či ghettu, kde se dokázali zabydlet, zbudovali v některém z lepších domů lázeň zvanou mikve.

Mikve byla sklepním bazénkem s přítokem a odtokem čisté vody, hlubokým alespoň tak, aby se v něm mohla ponořit dospělá osoba. Pravidelnou povinnost navštívit mikve měli kazatelé před obřadem, ženy po menstruaci a čas od času se vztahovala na všechny členy obce.

Přestože se našimi městy od středověku několikrát přehnal pogromy a holocaust, zůstaly dosud leckde mikve zachovány.

Obřadní koupaliště si můžeme prohlédnout v Boskovicích u Blanska, v Divišově, Dobrušce, Hřešihlavech u Rokycan, v Kolíně, Kdyni, Kynžvartu, Mikulově, Pobežovicích, Polné, Rokytnici v Orlických horách, Strážově, Třebízi, Všerubech či ve Znojmě.

Všechny jsou dnes jen více nebo méně zpřístupněnou turistickou atrakcí, svému původnímu účelu slouží pouze historická mikve u Pinkasovy synagogy v Praze (a ještě jedna nová v košer hotelu King David a jedna v Brně).

Po dlouhá staletí si velká většina obyvatel Čech, Moravy, Slezska a obou Lužic vydělávala na živobytí zemědělstvím. Plavení koní byl nutný úkon péče o nelevnou mobilní jednotku, při kterém občas došlo i na lidskou hygienu.

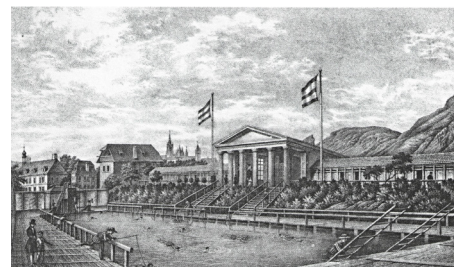
Když se pak stále více lidí stěhovalo za prací do měst, začali pocítovat potřebu smývat pot, saze a okuje a zastesklo se jim po koupeli. Na městské či dokonce zámecké lázně neměli čas ani prostředky, na koupání v mikvi pohlíželi s odporem jako na jinověské fuj.

Stále víc a více přicházeli k blízkým tůním a brodům, aby se zde alespoň jednou za čas opláchli.

A podnikavci jim tu za malý peníz nabídli deku, židli, osušku a pivo. A protože český národ má někde mokré podvědomí, ujalo se to a časem vzniklo řemeslo mistr plavčí neboli správce plovárny.

Jedno z nejstarších přírodních koupališť, alespoň co se využití místa týče, je plovárna v Senohrabech, kde se na soutoku Sázavy a Mnichovky plavili koně a plavali koňáci už ve středověku. Od konce 19. století zde fungují říční lázně.

Takových lázní máme v ČR desítky, ale ty nejstarší dochované jsou nepřekvapivě v Praze. Už v r. 1809 založil setník Arnošt z Pfuolu na místě dnešní Strakovy akademie (dnes Úřad vlády) plovárnu. Plovárna, později kvůli stavbě Strakovky posunuta, byla hojně užívána jak měšťany, tak pražskou vojenskou posádkou. A to nedělalo dobrotu, proto byla r. 1840 zase o kus dál pro civilisty otevřena plovárna třetí, zvaná občanská. Svému účelu sloužila dalších více než 110 let. Dnes v ní natáčí Marek Eben své pořady Na plovárně.

Největší rozmach říčních lázní byl ve 30. a 40. letech minulého století. V roce 1941 jich vodohospodáři na území Velké Prahy napočítali celkem dvacet devět!

Do dnešní doby vydržely už jen Žluté lázně v Podolí, na které se původně složili místní štamgasti hospody Na Zavadilce.

Původně První Podolská Plovárna měla v blízkosti konkurenci Železniční plovárnu. Aby se odlišily, natřeli je provozovatelé jednu žlutě, druhou ajznbouňácky modře. Ten žlutý název pak zůstal i po sloučení.

Přírodních koupališť a lázní jsou u nás desítky: Dachova, Mšeno u Mělníka, Opava, Sejfy u Mladých Buků, Jureček v Říčanech, Malý

Jadran u Míkulova, Volyně, Luhačovice, Písecký Barrandov, Tyršák ve Dvoře Králové, ...

Ne, i pouhý výčet zabere víc času, než je paměť schopna vnímat a zařazovat.

Říční lázně byly na vrcholu slávy ve třicátých letech, kdy se pokládalo za samozřejmé, že každé mají svého mistra plavčího, který sice nemá odborku vodního záchránáře, ale vedle zmíněného prodeje občerstvení dbá na pořádek, mravnost, placení vstupného a zná způsoby umělého dýchání. Aby nemusel zbytečně často vytahovat tonoucí z vody, poskytoval čas od času kurz plavání, k čemuž mu sloužilo bidlo, provaz a silný hlas.

Každá plovárna takového měla a abonenti se s ním znali. Nejznámějším z nich je mistr Antonín Důra, majitel říčních lázní obce Krokovy Vary, postava z novely Vladislava Vančury Rozmarné léto proslavené výrokem „tento

způsob léta zdá se mi poněkud nešťastným“. Kdo nečetl, ať si vybaví film Jiřího Menzela.

Vladislav Vančura

Rozmarné léto

S původními ilustracemi Josefa Čapka

Skutečný předobraz Vančurova mistra Důry se jmenoval jen nepatrně jinak – Antonín Šůra, a v 30. letech byl správcem dvou říčních lázní na Zbraslavi, kterým vděční abonenti říkali „pražské Ostende“. Díky takovým jsme národem, jehož skoro každý příslušník umí plavat.

VEZÍR

PŘÍŠTĚ: ČESKÁ STOPA NA SLAVNÉM KŘIŽNÍKU

AKTUÁLNÍ TERMÍNKA

6.–8. 4. 2024	WW Rescue seminář	Znojmo
26.–29. 4. 2024	Skare	Rozkoš
10.–12. 5. 2024	ČLK Seals – zahajovací víkend	
17.–19. 5. 2024	Jarní sraz VS	České Vrbné
11. 5. 2024	O vorařskou houžev	Praha
16.–25. 8. 2024	ČLK Seals – táborová část	
10.–21. 8. 2024	ČLK VS Námořní akademie – letní část	Nové Mitrovce
23. 8. – 1. 9. 2024	Lodní tesař	Seč
18.–22. 9. 2024	Eurosea	Znojmo
28. 9. 2024	Napříč Prahou – přes Tři jezy	Praha
4.–6. 10. 2024	ČLK VS Námořní akademie – podzimní víkend	
1.–3. 11. 2024	ČLK Seals – zkuškový víkend	
8.–10. 11. 2024	Podzimní sraz VS	Hradec Králové
15.–17. 11. 2024	ČLK VS Námořní akademie – závěrečný víkend	Plzeň

elektronická KAPITÁNSKÁ POŠTA

METODICKÝ A INFORMAČNÍ ZPRAVODAJ HKVS ČÍSLO 81, PROSINEC 2023, ISSN 2695–1649

Vydává Hlavní kapitanát vodních skautů pro vnitřní potřebu.

Aktuální číslo Kapitánské pošty i archiv starších čísel včetně verzí pro tisk je k dispozici na webu vodni.skauting.cz/kapitanska-posta. Kapitánskou poštu dostávají e-mailem ti, co se přihlásili k jejímu odběru vyplněním formuláře na webu. Pokud si přejete být zařazeni do databáze, vyplňte svůj e-mail v příslušném formuláři. Pokud si nadále nepřejete eKP na svůj e-mail dostávat, stačí napsat na: odber-kp-pdf+unsubscribe@hkvs.cz.

MOKRÉ A MODRÉ STRÁNKY

Jsou vodácké přílohy dětských skautských časopisů – Světýlko a Skaut. Přílohou je dostávají všichni dětské odběratelé těchto časopisů, registrovaní v jednotkách registrovaných s označením „vodní“. Informace najdete na webu vodni.skauting.cz/modkre-stranky, kde si je můžete i stáhnout.

Příspěvky, postřehy, připomínky, informace, pozvánky či fotky zasílejte na adresu: kp@skaut.cz.

Do tohoto čísla přispěli: Václav Bartuška, Vladimír Cvrček – Vezír, Matyáš Ebel – Decibel, Eliška Ebelová – Šišule, Kajetán Hostička – Slavík, Jan Fischer – Hvězdář, Milan Hanuš – Jelen, Jana Karaová – Kulda, Klára Klinderová – Škvrně, Karel Otto – Waun, David Svoboda – Cedník, HKVS

Fotografie uvnitř čísla: Milan Hanuš – Jelen, Luboš Javůrek, Martin Jiránek – Rex, Jana Karaová – Kulda, Karel Otto – Waun, Matěj Šafránek – Mates, Radovan Šima – Tlačítko, Filip Weber

Foto na titulní straně: Juraj Lizák – Kocúr

Redakční rada: Jana Karaová – Kulda, Klára Klinderová – Škvrně, David Svoboda – Cedník, Miroslav Havlík – Mira

Korektury: David Svoboda – Cedník • **Sazba:** Klára Klinderová – Škvrně